

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Dominik Lulek

Nabývání zbraní a střeliva civilními osobami

Diplomová práce

Olomouc 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Nabývání zbraní a střeliva civilními osobami* vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 119 856 znaků včetně mezer.

V Ostravě dne 26. března 2024

Dominik Lulek

Poděkování

Rád bych na tomto místě poděkoval vedoucímu mé diplomové práce JUDr. Martinu Škurkovi, Ph.D., za jeho skvělé odborné vedení, ochotný přístup při konzultacích a celkově neocenitelný přínos během celého procesu tvorby této práce. Jeho cenné rady, připomínky a náměty výrazně přispěly k jejímu úspěšnému dokončení.

Obsah

Seznam použitých zkratek	6
Úvod	7
1. Přehled právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva	9
1.1 Vnitrostátní právní úprava	9
1.1.1 Právní úprava civilního nabývání zbraní a střeliva	10
1.1.2 Ústavní kontext	11
1.2 Evropská právní úprava	12
1.2.1 Stručný historický přehled.....	13
1.2.2 Revidující směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853	14
1.3 Mezinárodní dohody	15
1.4 Dílčí závěr.....	16
2. Regulované zbraně a jejich kategorie.....	17
2.1 Definice pojmu zbraň	17
2.2 Vhodný okruh zbraní pro správní regulaci	18
2.3 Kategorie zbraní a střeliva dle zákona o zbraních.....	22
2.3.1 Zbraně kategorie A	23
2.3.2 Zbraně kategorie A-I	24
2.3.3 Zbraně kategorie B	24
2.3.4 Zbraně kategorie C	25
2.3.5 Zbraně kategorie C-I	25
2.3.6 Zbraně kategorie D	25
2.4 Kategorie zbraní a střeliva dle nového zákona o zbraních	26
2.4.1 Zbraně kategorie R1	27
2.4.2 Zbraně kategorie R2	27
2.4.3 Zbraně kategorie R3	27
2.4.4 Zbraně kategorie R4	27
2.4.5 Zbraně kategorie PO	28
2.4.6 Zbraně kategorie NO	29
2.4.7 Střelivo.....	29
2.5 Dílčí závěr.....	29

3. Zbrojní průkaz	31
3.1 Obecně o zbrojním průkazu a jeho skupinách	31
3.2 Podmínky pro vydání	32
3.2.1 Zdravotní způsobilost	32
3.2.2 Odborná způsobilost	35
3.2.3 Bezúhonnost a spolehlivost.....	36
3.3 Dílčí závěr.....	38
4. Zbrojní oprávnění	40
4.1 Obecně o zbrojním oprávnění a jeho druzích	40
4.2 Podmínky pro vydání	42
4.2.1 Zdravotní způsobilost	42
4.2.2 Odborná způsobilost	44
4.2.3 Bezúhonnost a spolehlivost.....	45
4.3 Dílčí závěr.....	46
Závěr	48
Seznam použitých zdrojů.....	51
Seznam příloh	60
Příloha č. 1:.....	61
Shrnutí (abstrakt)	63
Abstract.....	64
Seznam klíčových slov	65
Keywords.....	66

Seznam použitých zkratek

Zákon o zbraních – Zákon č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů

Nový zákon o zbraních – vládní návrh zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>

Nadstavbový zákon – Zákon č. 14/2021 Sb., o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky, ve znění pozdějších předpisů
EU – Evropská unie

Původní směrnice – Směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991, o kontrole nabývání a držení zbraní. Úř. Vest. L 256/51, 13. září 1991

Revidující směrnice – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. Úř. Vest. L 137/22, 24. května 2017

Kodifikovaná směrnice – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2021/555 ze dne 24. března 2021, o kontrole nabývání a držení zbraní (kodifikované znění). Úř. Vest. L 115/1, 6. dubna 2021

Protokol OSN – Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi doplňujícím Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu

Akční program OSN – Akční program OSN boje proti šíření ručních a lehkých zbraní

Úvod

Problematika nabývání zbraní a střeliva je (nejen) v českém prostředí dlouhodobě citlivým tématem, o kterém často probíhají veřejné diskuse. Tato oblast se totiž dotýká v podstatě všech, protože případné zneužití zbraní může mít devastující a mnohdy nevratné následky. A to jak na lidských životech a zdraví, tak i majetku. Předcházet a minimalizovat takové riziko je pak úkolem právní úpravy, která by měla zajistit, že s určitými zbraněmi a střelivem budou moci nakládat pouze k tomu způsobilé a důvěryhodné osoby.

Aktuálně tuto oblast upravuje převážně zákon č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zbraních“), nicméně legislativním procesem zároveň prochází zcela nový vládní návrh zákona o zbraních a střelivu (dále jen „nový zákon o zbraních“), který zákon o zbraních nahradí a přinese důležité změny. Protože se tedy jedná o téma aktuální a z hlediska bezpečnosti a veřejného pořádku podstatné, věnuje se mu i tato diplomová práce.

Jejím hlavním cílem je analyzovat dosavadní i připravovanou legislativu v této oblasti, kriticky ji zhodnotit, poukázat na její nedostatky a vzájemně ji komparovat za účelem navržení možných zlepšení v oblastech, kde k nim nedošlo. Protože je rozsah této práce omezený, pozornost se zaměřuje zejména na právní úpravu podstatnou z perspektivy fyzické osoby, která si zbraně a střelivo pořizuje nikoli z důvodu podnikání nebo zaměstnání. Těžištěm práce je tak především právní úprava pojmu „zbraň“ a zbrojního průkazu, resp. zbrojního oprávnění.

Pro dosažení cíle je práce rozdělena na čtyři na sebe navazující kapitoly, z nichž každá se zabývá nejpodstatnějšími otázkami v této oblasti. První kapitola slouží k uvedení do dané problematiky. Jejím cílem je stručně uvést nejvýznamnější právní předpisy a mezinárodní dokumenty upravující regulaci zbraní a střeliva a zkoumat, jak se ovlivňují navzájem. Je hlavním iniciátorem změn v této regulaci právo vnitrostátní, evropské, anebo mezinárodní? A které z posledních dvou jmenovaných má na vnitrostátní úpravu největší vliv?

Navazující druhá kapitola se věnuje samotnému pojmu „zbraň“ a jednotlivým kategoriím zbraní a střeliva dle zákona o zbraních a nového zákona o zbraních. Jejím cílem je odpovědět na otázky: Jaké zbraně a střelivo je vůbec vhodné regulovat pro nabývání civilními osobami z pohledu práva? A ve kterých bodech lze případně spatřovat neúčelnost stávajícího rozdělení kategorií zbraní a střeliva? Tyto otázky je možné považovat za klíčové, protože pro úspěšnou regulaci čehokoli je nejprve nutné zjistit, co konkrétně je třeba regulovat a jak je to prakticky možné. Okruh regulovaných zbraní a střeliva se v jednotlivých novelizacích zákona o zbraních měnil, a i v některých okolních státech je od české právní úpravy značně odlišný.

Z tohoto důvodu také název práce neobsahuje označení „střelných zbraní“, protože ne všechny potenciálně regulované zbraně spadají pod tento pojem.

Následuje kapitola třetí, která se zaměřuje na právní úpravu zbrojního průkazu a jednotlivé podmínky pro jeho nabytí a následné držení. Snaží se odhalit slabá místa této úpravy a navrhnout jejich zlepšení, čímž poskytuje základ pro další kapitolu. Za tímto účelem hledá odpovědi na následující otázky: Je možné stávající rozdělení zbrojního průkazu na jednotlivé skupiny považovat za funkční? A která ustanovení jednotlivých podmínek lze vnímat jako problematická?

Poslední kapitola se pak zabývá institutem zbrojního oprávnění, který zbrojní průkaz v novém zákoně o zbraních nahradí. Ve kterých místech lze pozorovat nejvýraznější změny, které tento institut přinese? A reagují tyto změny dostatečně na zjištěná problematická místa dosavadní právní úpravy? Konstrukce právní úpravy zbrojního průkazu, resp. zbrojního oprávnění, a některých podmínek pro jejich získání a držení má řadu slabých míst a někdy nebyl jasný ani samotný výklad jednotlivých podmínek. Odpovědi na výše zmíněné otázky by tak měly pomoci tyto nedostatky odhalit a umožnit navržení možných zlepšení.

Při řešení těchto otázek jsou v práci využity zejména metody analýzy a komparace. Práce pracuje převážně se zákonem o zbraních a novým zákonem o zbraních, ale v některých otázkách se neomezuje pouze na tuto vnitrostátní právní úpravu a pro inspiraci využívá i komparaci s vybranými zahraničními předpisy. Dále je v práci využito množství české i zahraniční odborné literatury, odborných článků, judikatury a internetových zdrojů. V neposlední řadě se k jednotlivým problémům vyjadřuje i sám autor a navrhuje jejich vhodná řešení.

O problematice zbraní a střeliva sice bylo napsáno již několik prací, nicméně všechny jsou několik let staré a žádná se nevěnovala takto zúženě vymezenému tématu, ani otázce potenciálně regulovaných zbraní. Mimo to pak žádná z nich neměla možnost věnovat se právní úpravě zcela nového zákona o zbraních. Jedná se tak o téma doposud neřešené.

Jelikož je předmětem této diplomové práce pouze část z celé navrhované právní úpravy nového zákona o zbraních, je prostor pro další výzkum skutečně rozsáhlý.

Diplomová práce vychází z právního a faktického stavu ke dni 6. února 2024.

1. Přehled právní úpravy v oblasti zbraní a střeliva

Právní úprava má klíčovou roli v regulaci civilního nabývání zbraní a střeliva. Určuje okruh zbraní, které jsou ze společenského hlediska natolik nebezpečné, že je potřeba nakládání s nimi právně regulovat. Stanovuje podmínky, které musí splňovat každá osoba se zájmem tyto regulované zbraně vlastnit a používat, případně která s nimi přijde do kontaktu. Upravuje práva a povinnosti držitelů zbraní a střeliva, postupy pro případ, kdy tyto osoby přestanou splňovat nějakou ze stanovených podmínek, a rovněž celou škálu dalších otázek, jako například cestování se zbraněmi do zahraničí, jejich úřední zničení, vývoz, dovoz atd.

Úprava je to navíc značně roztržštěná a komplikovaná. Oblast zbraní a střeliva je obsažena jak v mezinárodních dokumentech, tak v právních předpisech Evropské unie (dále jen „EU“), a samozřejmě i ve předpisech vnitrostátních. Pro získání uceleného přehledu dané problematiky je tedy vhodné tuto právní úpravu a její jednotlivé předpisy uvést.

Tato kapitola se proto věnuje aktuálně účinným právním předpisům na území České republiky. Je rozčleněna do tří podkapitol, a to na oblast vnitrostátní úpravy, úpravy v právním řádu EU a v neposlední řadě na úpravu obsaženou v mezinárodním právu, která má na český právní řád v oblasti civilního nabývání a nakládání se zbraněmi a střelivem rovněž dopad.

1.1 Vnitrostátní právní úprava

Civilní držení zbraní má na území České republiky dlouhou tradici, sahající až do dob Husitských válek.¹ Stalo se tak v důsledku přeměny charakteru střelných zbraní, které začaly nabírat na efektivitě a staly se hlavním prvkem válečnictví, namísto své původní podpůrné role.² Zajímavostí je, že samotné slovo „pistole“ podle některých autorů vzniklo z označení husitské zbraně „píšťaly“ a časem si našlo cestu až do své anglické verze „pistol“.³

Prvním právním dokumentem zmiňujícím zbraně pak byla Svatováclavská smlouva z roku 1517, která zakazovala nošení ručnic.⁴ Tu v roce 1524 následovalo Zřízení o ručnicích, což byla první kodifikace týkající se výlučně regulace střelných zbraní.⁵ Tyto dva právní dokumenty tak daly základ právní regulace zbraní na našem území. Od té doby se právní úprava samozřejmě mnohokrát měnila úměrně s vývojem lidské společnosti, až dospěla do dnešní moderní podoby.

¹ GAWRON, Tomáš. *Unikátní české výročí: 600 let civilního držení palných zbraní* [online]. zbrojnice.com, 1. ledna 2021 [cit. 20. října 2023]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2021/01/01/unikatni-ceske-vyroci-600-let-civilniho-drzeni-palnych-zbrani/>.

² Tamtéž.

³ TITZ, Karel. *Ohlasy husitského válečnictví v Evropě*. Praha: Československý vědecký ústav vojenský, 1922, s. 18. Dostupné z: databáze digitální studovny Ministerstva obrany ČR.

⁴ KREUZ, Petr a kol. *Vladislavské zřízení zemské a navazující prameny*. Praha: Scriptorium, 2007, s. 278. (čl. 30).

⁵ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. vydání. Praha: Leges, 2010, s. 103.

Ohraničit aktuální právní úpravu zabývající se nabýváním zbraní civilními osobami je poměrně snadné. Bezpochyby se jedná o právní předpisy v kompetenci Ministerstva vnitra, jakožto ústředního orgánu státní správy pro zbraně a střelivo.⁶ Jde tak o zákon č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, vládní návrh zákona o zbraních a střelivu,⁷ zákon č. 14/2021 Sb., o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (dále jen „nadstavbový zákon“) a podzákoné předpisy s nimi související.

1.1.1 Právní úprava civilního nabývání zbraní a střeliva

Aktuálně je stěžejním vnitrostátním předpisem zákon o zbraních. Ten upravuje veškeré otázky týkající se nabývání střelných zbraní a střeliva civilními osobami. Od svého vzniku byl mnohokrát novelizován a jeho analýza a následná komparace se zahraniční právní úpravou i návrhem nového zákona o zbraních je obsažena v následujících kapitolách.

Již za pár let jeho stěžejní roli zřejmě převezme nový zákon o zbraních. Ten vznikl v reakci na technologický a společenský vývoj a také kvůli požadavkům evropské legislativy.⁸ Tento zákon přinese řadu novinek. Mimo jiné zrušení fyzických dokladů, nové kategorie zbraní a střeliva, změnu struktury zbrojních oprávnění (zbrojních průkazů), upravení podmínek pro získání zbrojního oprávnění atd.⁹ Pokud bude přijat, nabude účinnosti k 1. lednu 2026, a tím dosavadní zákon o zbraních kompletně nahradí.¹⁰

Posledním z předpisů je tzv. nadstavbový zákon. Tento relativně nový zákon rozšiřuje úpravu v oblasti civilního vlastnictví zbraní a střeliva nad rámec zákona o zbraních. Zejména zakazuje formování ozbrojených skupin. Zákaz má znemožnit, aby se paramilitární skupiny vyzbrojovaly a násilně usilovaly o prosazování svých cílů.¹¹ Dále zmocňuje vládu ke zvláštním opatřením ve vztahu k nakládání se zbraněmi v krizovém stavu.¹² Vláda by v tomto případě mohla nařízením měnit podmínky pro nakládání se zbraněmi. Absence takového ustanovení se objevila např. v roce 2017 při propuknutí afrického moru prasat na Zlínsku, kdy, podle v té

⁶ § 12 odst. 1 písm. f) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Vládní návrh zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 4. ledna 2024].

⁸ *Ministerstvo vnitra dokončilo návrh nového zákona o zbraních* [online]. advokatnidenik.cz, 11. února 2020 [cit. 3. ledna 2024]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/02/11/ministerstvo-vnitra-dokoncilo-navrh-noveho-zakona-o-zbranich/>.

⁹ HRBÁČEK, Jan. *Bez papírového „zbrojáku“: Zásadní novela zákona o zbraních finišuje* [online]. [ceska-justice.cz](https://www.ceska-justice.cz), 24. října 2022 [cit. 3. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2022/10/bez-papiroveho-zbrojaku-zasadni-novela-zakona-o-zbranich-finisuje/>.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ Důvodová zpráva k zákonu č.14/2021 Sb., obecná část, str. 12.

¹² § 1písm. b) zákona č. 14/2021 Sb., o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

době platné právní úpravy, nemohli myslivci používat k odstřelu tlumiče hluku výstřelu.¹³ Kromě toho také zřizuje Systém střelecké přípravy, který na dobrovolné bázi umožňuje zájemcům sebezdokonalování jejich dovedností se střelnými zbraněmi v rámci kurzů.¹⁴

Prováděcích předpisů k těmto zákonům je celkem 13. Z toho 12 se vztahuje k zákonu o zbraních a upravují širokou škálu záležitostí, např. postup pro znehodnocení zbraní.¹⁵

Nakládání se zbraněmi v širším slova smyslu pak upravuje i množství dalších předpisů. Některé z nich mají přímý vztah k zákonu o zbraních. Některé jsou zase zcela nezávislé, např. zákony o ozbrojených složkách. Pro civilní nabývání zbraní a střeliva však nejsou podstatné.

1.1.2 Ústavní kontext

V této podkapitole je důležité zmínit Listinu základních práv a svobod, která v čl. 6 odst. 4 stanovuje: „*Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné. Právo bránit život svůj či život jiného člověka i se zbraní je zaručeno za podmínek, které stanoví zákon.*“¹⁶

Po novelizaci v roce 2021 je tak pojem „zbraň“ zakotven i v ústavním pořádku. Česká republika je mimochodem jediným státem v EU, který má právo bránit se se zbraní zakotveno v ústavním pořádku.¹⁷ Povyšuje se tím možná ochrana nabývání zbraní, nicméně její efekt je dodnes velice sporný.¹⁸

Novelizace Listiny proběhla ve vypjaté atmosféře. Mnoho občanů mělo pocit, že se EU snaží prostřednictvím zbraňových směrnic (o nich více v následující podkapitole) omezovat

¹³ Ministerstvo vnitra. *Ministerstvo vnitra připravilo změny zbraňové legislativy* [online]. mvcr.cz, [cit. 25. října 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-pripravilo-zmeny-zbranove-legislativy>.

¹⁴ BARTOŠEK, Jan. *Ozbrojení civilisté a budoucí bezpečnostní krize* [online]. czdefence.cz, 2. května 2022 [cit. 25. října 2023]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/ozbrojeni-civiliste-a-budouci-bezpecnostni-krize>.

¹⁵ Nařízení vlády č. 219/2017 Sb., o znehodnocování některých zbraní a střeliva, zhotovování řezů zbraní a střeliva, ničení střeliva a o minimálním obsahu dokumentace ve vztahu k delaboraci, znehodnocování, výrobě řezů a ničení munice, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Čl. 6 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ HARLAN, Chico, BAUEROVA, Ladka. *What if gun owners had to pass a test? Czech Republic offers an answer* [online]. washingtonpost.com, 25. listopadu 2022 [cit. 27. října 2023]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/11/25/gun-rights-test-czech-republic/>.

¹⁸ KUKLOVÁ, Tereza. *Právo na zbraň: symbol, výkřik do tmy, nebo možné nebezpečí? Bulletin lidských práv* [online], 2021, roč. 8, č. 8, s. 30-31 [cit. 27. října 2023]. Dostupné z: https://www.centrumlidskaprava.cz/sites/default/files/attachment/bulletin/Bulletin%20%C5%99%C3%ADjen%202021_WEB.pdf.

vlastnictví zbraní.¹⁹ Vznikla např. i petice „*Za zachování práv bezúhonných českých občanů v oblasti legálních zbraní*“, kterou podepsalo přes 100 000 lidí.²⁰

Reakcí poté byla novelizace Listiny zákonem č. 295/2021 Sb., která si dle důvodové zprávy kladla za cíl „*ústavní zakotvení práva na obranu i se zbraní*“.²¹ Má se tak posílit vyjednávací pozice České republiky při případných dalších jednání ohledně zbraňové legislativy na úrovni EU a ochrana práva občanů na vlastnictví střelných zbraní.²² I když novela zdánlivě zaručuje vlastníkům zbraní vyšší ochranu, její reálný dopad je spíše symbolický. Už před schválením novely upozorňovalo Ministerstvo spravedlnosti ve svém nesouhlasném stanovisku na nadbytečnost návrhu, kdy fakticky nepřinese žádnou změnu.²³ Podobně argumentovalo např. i Ministerstvo financí.²⁴

Otázkou je také schopnost ustanovení „zabránit“ právním předpisům EU v další restrikci ve zbraňové legislativě. Platí totiž princip přednosti, tedy povinnost soudu, případně jiného rozhodujícího orgánu, aplikovat v případě kolize normu práva EU před tou vnitrostátní.²⁵ Respektive povinnost neaplikovat vnitrostátní normu, která je v rozporu s přímo účinným právem EU.²⁶ Tento princip dovodil Soudní dvůr Evropské unie ve své judikatuře²⁷ a v zásadě jej akceptoval i Ústavní soud.²⁸

Není tak vůbec jisté, jestli by zakotvení práva „*bránit život i se zbraní*“ mohlo úspěšně obstát v případě, že by budoucí vývoj práva EU např. zakázal nabývání zbraní úplně. Vyřešení této otázky je nicméně značně nad možností této práce.

1.2 Evropská právní úprava

Regulace civilního nabývání střelných zbraní právem EU je relativně (zejména v porovnání s vnitrostátní úpravou) čerstvou záležitostí. Její počátky sahají teprve do roku

¹⁹ BŘENKOVÁ, Anna. *Ústavní právo bránit sebe nebo jiného i se zbraní žádné nové právo nepřináší* [online]. pravni prostor.cz, 1. září 2021 [cit. 28. října 2023]. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/clanky/trestni-pravo-ustavni-pravo-branit-sebe-nebo-jineho-i-se-zbrani-zadne-nove-pravo-neprinasi>.

²⁰ VÁLOVÁ, Irena. *Občané spustili petici proti zbraňové směrnici i zakazu prostředků sebeobran* [online]. ceska-justice.cz, 23. ledna 2018 [cit. 28. října 2023]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2018/01/obcane-spustili-petici-zbranove-smernici-i-zakazu-prostredku-sebeobran>.

²¹ Důvodová zpráva k ústavnímu zákonu č.295/2021 Sb., obecná část, bod 1., str. 2.

²² HIRSCHOVÁ, Denisa. *Nové ústavní právo bránit se zbraní* [online]. epravo.cz, 1. října 2021 [cit. 28. října 2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-ustavni-pravo-branit-se-zbrani-113652.html>.

²³ Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k senátnímu návrhu ústavního zákona, kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (sněmovní tisk č. 895), č.j. MSP-272/2020-LO-SP/2.

²⁴ Stanovisko Ministerstva financí k senátnímu návrhu ústavního zákona, kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (sněmovní tisk č. 895), č. j. 18629/2020/7101-3.

²⁵ HAMULÁK, Ondřej. *Právo Evropské unie v judikatuře Ústavního soudu České republiky*. Praha: Leges, 2010, s. 80.

²⁶ BOBEK, Michal a kol. *Vnitrostátní aplikace práva Evropské unie*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 88.

²⁷ ONDŘEJKOVÁ, Jana. *Princip přednosti evropského práva v teorii a soudní praxi*. Praha: Leges, 2012, s. 29.

²⁸ HAMULÁK: *Právo Evropské unie v...*, s. 93.

1991.²⁹ Aktuálně je nicméně tato oblast poměrně kontroverzním tématem, kterému se v posledních letech věnuje značná pozornost a rezonuje společností. Je tomu tak převážně kvůli zpřísnění evropské právní úpravy v oblasti civilního nabývání střelných zbraní, které bylo zapříčiněno rozsáhlými teroristickými útoky v zemích EU.³⁰

V této podkapitole je stručně shrnut vývoj evropské legislativy v oblasti nakládání se zbraněmi a střelivem v civilní sféře a následně je rozebrána, z pohledu civilního držitele střelných zbraní klíčová, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní (dále jen „revidující směrnice“). Tato směrnice totiž celou právní úpravu výrazně změnila a v kodifikovaném znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2021/555 ze dne 24. března 2021, o kontrole nabývání a držení zbraní (dále jen „kodifikovaná směrnice“), platí dodnes.

1.2.1 Stručný historický přehled

Prvním právním předpisem EU upravujícím nabývání a držení zbraní byla směrnice Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991, o kontrole nabývání a držení zbraní (dále jen „původní směrnice“). Důvodem přijetí směrnice bylo vytvoření vnitřního trhu a s ním související zrušení kontrol na vnitřních hranicích společenství.³¹ Z bezpečnostního hlediska tak bylo potřebné zavést alespoň minimální standard zbraňové regulace. Samotná směrnice pak byla celkem stručná a upravovala pouze základní principy.³²

V roce 2008 byla směrnice novelizována. Stalo se tak zejména v důsledku přistoupení EU k protokolu OSN proti nedovolené výrobě střelných zbraní.³³ Zároveň tato novelizace upravila původní směrnici tak, aby se vyřešily její zjištěné problémy.³⁴ Mezi tyto problémy patřilo např. znovuuvedení znehodnocených střelných zbraní do funkčního stavu a zlepšení

²⁹ KRÜSSELMANN, Katharina, AARTEN, Pauline, LIEM, Marieke. Firearms and violence in Europe-A systematic review. *Plos one* [online], 2021, s. 3 [cit. 30. října 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0248955>.

³⁰ Rada Evropské unie. *EU posiluje kontrolu nabývání a držení palných zbraní* [online]. consilium.europa.eu, 25. dubna 2017 [cit. 30. října 2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/04/25/control-acquisition-possession-weapons/>.

³¹ NOVOTNÝ, Jiří. Je normotvorba Unie na úseku střelných zbraní vedlejším projevem (státního) protekcionismu? *Forenzní vědy, právo, kriminalistika* [online], 2019, roč. 4, č. 1, s. 80 [cit. 2. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.vsfz.cz/periodika/forenzni-vedy-2019-1.pdf>.

³² BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 57.

³³ KIRST, Niels. Firearms Regulation in the European Union: Striking a Delicate Balance between Single Market and Security. *Fordham international law journal* [online], 2020, roč. 43, č. 4, s. 866 [cit. 2. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/frdint43&i=871>.

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. Úř. Vest. L 179/5, 8. července 2008, recitál 3.

předávání informací mezi členskými státy.³⁵ Pro Českou republiku však tato směrnice neznamenala žádné významné změny.³⁶

1.2.2 Revidující směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853

Směrnice novelizovala původní směrnici o zbraních a znamenala její podstatné zpřísnění. Impulsem k jejímu přijetí byly především smrtelné teroristické útoky v EU, které byly zčásti vykonány zpětně reaktivovanými střelnými zbraněmi vojenského charakteru.³⁷ Jejím cílem tak byla větší kontrola střelných zbraní v civilním vlastnictví, jejich zlepšená dohledatelnost a posílená spolupráce mezi členskými státy.³⁸

Celkově byla změněná celá řada a výrazně ovlivnily podobu českého zákona o zbraních a souvisejících předpisů (např. zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva). Ty musely být v reakci na směrnici novelizovány zákonem č. 13/2021 Sb., který jen zákon o zbraních pozměnil přibližně ve dvou stech bodech.³⁹

Novelizace vyvolala značnou kritiku,⁴⁰ a Česká republika dokonce podala žalobu na neplatnost směrnice k Soudnímu dvoru EU.⁴¹ Hlavními výtkami bylo údajné překročení pravomocí EU a zasahování do práv vlastníků legálně držенých střelných zbraní.⁴² Soudní dvůr EU nicméně žalobu zamítl.⁴³ Podle soudu jsou ustanovení směrnice přiměřené jejím cílům a spadají do pravomoci EU.⁴⁴

V roce 2021 pak byla přijata kodifikovaná směrnice, která kvůli lepší přehlednosti kodifikovala původní směrnici a její novelizace.⁴⁵ Tato směrnice už nebyla novelizací, ale zcela

³⁵ KIRST: Firearms Regulation in the European Union..., s. 868-869.

³⁶ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 58.

³⁷ KIRST: Firearms Regulation in the European Union..., s. 870.

³⁸ European Parliamentary Research Service. *Revision of the Firearms Directive* [online]. 2017. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2017/599304/EPRS_ATA\(2017\)599304_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2017/599304/EPRS_ATA(2017)599304_EN.pdf).

³⁹ GLOGAR, Martin. *Novela zákona o zbraních* [online]. *pravniprostor.cz*, 2. února. 2021 [cit. 6. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/novela-zakona-o-zbranich2>.

⁴⁰ KIRST: Firearms Regulation in the European Union..., s. 874.

⁴¹ ČT24. *Česko jde kvůli směrnici o zbraních před evropský soud. Žalobu podá do 17. srpna* [online]. *ct24.ceskatelevize.cz*, 14. června 2017 [cit. 6. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2151750-cesko-jde-kvuli-smernici-o-zbranich-pred-evropsky-soud-zalobu-poda-do-17-srpna>.

⁴² NOVÁKOVÁ, Lucie. *ČR podá žalobu proti směrnici EU o zbraních* [online]. *mvcr.cz*, [cit. 6. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22075645&docType=ART>.

⁴³ DANĚK, Viktor. *Soud Evropské unie zamítl českou žalobu proti zbraňové směrnici. Podle něj není diskriminační* [online]. *irozhlas.cz*, 3. prosince 2019 [cit. 7. listopadu 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/soud-eu-soudni-dvur-evropske-unie-smernice-drzeni-zbrani_1912031046_luk.

⁴⁴ NWADIKE, Frances. *The CJEU Holds that EU Legislation to Tighten Gun Control is Lawful*. *European Journal of Risk Regulation* [online], 2020, roč. 11, č. 1, s. 182 [cit. 7. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/err.2019.74>.

⁴⁵ *Directive (EU) 2021/555 on control of the acquisition and possession of weapons (codification)* [online]. *europesources.info*, 6. dubna 2021 [cit. 8. listopadu 2023]. Dostupné z:

novým právním předpisem, který nahradil (zrušil) směrnice předešlé. Obsahuje věcně stejnou právní úpravu, akorát sjednocenou a upřesněnou, aniž by zavedla jakékoli nové věcné změny.

1.3 Mezinárodní dohody

Nakládání se zbraněmi upravuje také celá řada mezinárodních úmluv a dokumentů. Valná většina z nich se věnuje zejména mezinárodnímu právu ozbrojených konfliktů. Tyto dokumenty především zakazují určité typy zbraní (např. jaderné,⁴⁶ protipěchotní miny⁴⁷ aj.), anebo upravují oblast odzbrojení.⁴⁸ Existují však i dokumenty, které regulují civilní držení zbraní a mají vliv na vnitrostátní právní úpravu. V neposlední řadě je tak vhodné ty nejvýznamnější dokumenty, alespoň v základních rysech, zmínit.

Protokol OSN je prvním celosvětově právně závazným dokumentem, který se týká střelných zbraní.⁴⁹ Smluvní strany protokolu musí kriminalizovat nelegální výrobu, obchodování a padělání, nebo jiné pozměňování značení střelných zbraní.⁵⁰ Pro Českou republiku vstoupil v platnost v roce 2013.⁵¹

Na protokol pak navazuje Akční program OSN, který ho rozšiřuje a více konkretizuje.⁵² Přijat byl v roce 2001 a není právně závazný, i když Česká republika i Evropská unie se jím řídí.⁵³

Smlouva o obchodu se zbraněmi (tzv. ATT) je posledním významným dokumentem, který se dotýká i civilního nabývání střelných zbraní. Byla přijata v roce 2013 a, stejně jako protokol OSN, je právně závazná.⁵⁴ Cílem smlouvy je standardizovat regulaci mezinárodního obchodu se zbraněmi a zabránit obchodu nelegálnímu.⁵⁵

<https://www.europeansources.info/record/directive-eu-2021-555-on-control-of-the-acquisition-and-possession-of-weapons-codification/>.

⁴⁶ Vyhláška č. 61/1974 Sb., o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní.

⁴⁷ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 29/2000 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a o jejich zničení.

⁴⁸ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 51.

⁴⁹ ALVAZZI DEL FRATE, Anna, LEBRUN, Emile, PONTI, Christina. Has the firearms protocol helped reduced armed violence? *Rivista di Studi e Ricerche sulla criminalità organizzata* [online], 2021, roč. 7, č. 2, s. 7 [cit. 10. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.54103/cross-16847>.

⁵⁰ United Nations Office on Drugs and Crime. *The Firearms Protocol and the Arms Trade Treaty: Divergence or Complementarity? Issue Paper* [online]. Vienna: English, Publishing and Library Section, United Nations Office at Vienna, 2016, s. 4. Dostupné z: <https://www.unodc.org/documents/firearms-protocol/SynergiesPaper.pdf>.

⁵¹ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2013 Sb. m. s., o Protokolu proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi doplňujícím Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.

⁵² BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 54.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ ALVAZZI DEL FRATE: Has the firearms protocol..., s. 10.

⁵⁵ KIMBALL, Daryl. *The Arms Trade Treaty At a Glance* [online]. armscontrol.org, srpen 2017 [cit. 11. listopadu 2023]. Dostupné z: https://www.armscontrol.org/factsheets/arms_trade_treaty.

1.4 Dílčí závěr

V této kapitole jsou zmíněny významné právní předpisy a dokumenty, které upravují oblast zbraní a střeliva. Pozornost je zaměřena zejména na právní předpisy upravující civilní nabývání střelných zbraní, nicméně nastíněno je i zbraňové právo jako celek. Kapitola se věnuje úpravě vnitrostátní, evropské a mezinárodní. Jejím cílem je poskytnout základní přehled právní úpravy a zkoumat, jak se jednotlivé právní předpisy ovlivňují navzájem.

Lze konstatovat, že tato právní úprava je velice rozsáhlá. Svě základy má ve vnitrostátních předpisech (zejména zákoně o zbraních), ale je stále více ovlivňována právními předpisy mezinárodní povahy. Bezpochyby největší vliv má právní úprava EU. Ta od svého vzniku, kdy upravovala pouze základní principy zbraňové legislativy, prošla velkými změnami. Od původní směrnice evropská úprava mohutněla, a zvláště revidující směrnice pak její působnost rozšířila a více ji konkretizovala.

Co se týče vnitrostátní úpravy, je patrné, že je právem EU vysoce ovlivněna. Velká část novelizací zákona o zbraních totiž reagovala právě na požadavky evropské legislativy. Ostatně i iniciativa českých zákonodárců ústavně zakotvit právo na „*obranu i se zbraní*“ byla reakcí na razantní změny provedené revidující směrnicí. Právo EU je proto možné považovat za významného, ne-li primárního, hybatele a iniciátora změn v oblasti právní regulace civilního nabývání zbraní a střeliva. Tuto oblast podstatně ovlivňuje, s čímž se dá počítat i nadále.

V oblasti mezinárodního práva jsou rovněž patrné kroky k větší celosvětové harmonizaci regulace civilního nabývání střelných zbraní a vzájemné spolupráce v této oblasti. Tato regulace je však stále na začátku, protože se mezinárodní dohody a dokumenty převážně zabývají zbraněmi v kontextu práva ozbrojených konfliktů. Úprava civilního vlastnictví střelných zbraní tak primárně a v jednotlivých detailech zůstává doménou vnitrostátní legislativy.

2. Regulované zbraně a jejich kategorie

Zbraň je mnohoznačný pojem. Každý si pod ním může představit jinou množinu předmětů, různé zákony jej vymezují různými způsoby a v rozdílném rozsahu. Je tak žádoucí tento pojem více přiblížit a konkretizovat. Tato kapitola se tedy věnuje primárně pojmu „zbraň“ a za tím účelem je rozdělena na čtyři podkapitoly.

První podkapitola se věnuje právní definici tohoto pojmu. Tedy tomu, jaké přístupy k této definici zastávají české právní předpisy.

Druhá podkapitola se zabývá snad tou nejdůležitější otázkou v oblasti regulace zbraní a střeliva v civilní sféře – „Jaké zbraně je vůbec vhodné regulovat pro nabývání civilními osobami?“ Nejdůležitější je tato otázka proto, protože pro úspěšnou regulaci čehokoli je nutné nejprve zjistit, co je konkrétně třeba regulovat, a jak je to prakticky možné. V jednotlivých historických etapách se okruh regulovaných zbraní výrazně měnil, a i dnes jsou v jednotlivých zemích EU druhy regulovaných zbraní někdy značně odlišné od české úpravy. Podkapitola se snaží s touto otázkou kriticky vypořádat, a to i za použití komparace se zahraniční právní úpravou.

Třetí podkapitola se zabývá již konkrétními kategoriemi zbraní a střeliva dle zákona o zbraních. Tyto kategorie v nezbytně nutném rozsahu specifikuje a analyzuje jejich, někdy problematickou, úpravu.

Poslední, čtvrtá podkapitola se pak zabývá jednotlivými kategoriemi zbraní a střeliva dle nového zákona o zbraních. V nezbytném rozsahu jsou tyto kategorie konkretizovány, analyzovány a následně jsou komparovány se zákonem o zbraních. Důraz je kladen především na ty nejpodstatnější změny v navrhované právní úpravě.

2.1 Definice pojmu zbraň

V české právní úpravě se lze setkat primárně se dvěma výklady tohoto pojmu.

Prvním z nich je výklad v trestněprávním pojetí. Trestní zákoník v § 118 definuje zbraň takto: „zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.“⁵⁶ Je očividné, že pojem zbraň je v tomto pojetí chápán velmi široce. Je tomu tak proto, že pro trestní právo je podstatná už samotná možnost použít určitý předmět jako zbraň, resp. způsobilost určitého předmětu působit zvýšenou silou na jinou osobu.⁵⁷ Neřeší se tedy technické vlastnosti, ale „pouze“ způsobilost

⁵⁶ § 118 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 5.

předmětu být jako zbraň použit – zefektivnit útok, způsobit zranění.⁵⁸ Zbraní tak může být např. kámen, hůl, nůž, elektrický proud, meč,⁵⁹ ale i automobil, kterým pachatel najíždí na jinou osobu,⁶⁰ injekční stříkačka s jehlou⁶¹ nebo třeba hasicí přístroj, pokud s ním pachatel udeří nebo stříká na jinou osobu.⁶²

Druhým je výklad v pojetí správním. Ten pojem zbraně chápe ve smyslu zákona o zbraních. Dle něj se zbraní rozumí pouze střelná zbraň uvedená v jednotlivých kategoriích zbraní.⁶³ Střelnou zbraní se pak rozumí taková zbraň, „u které je funkce odvozena od okamžitého uvolnění energie při výstřelu, zkonstruovaná pro požadovaný účinek na definovanou vzdálenost“⁶⁴ Na jiné než střelné zbraně (bodné, sečné, úderné atd.) se tak správní pojetí nevztahuje.⁶⁵ Jedná se tedy o výrazně užší pojetí, kdy je zbraň vymezena dle svých technických vlastností.⁶⁶ Je tomu tak proto, že účelem správního pojetí je stanovit podmínky pro nabývání určitých (zejména pro společnost nebezpečných, vysoce účinných) zbraní civilními osobami a k tomu je nutné tyto zbraně konkrétně specifikovat. Pro tuto práci je právě správní pojetí zbraně tím klíčovým.

2.2 Vhodný okruh zbraní pro správní regulaci

V přechozí podkapitole byl vymezen rozdíl mezi trestním a správním vnímáním pojmu zbraň. Na správní pojetí navazuje i tato podkapitola, která je zaměřena na klíčový aspekt správní regulace v oblasti zbraní. Vzhledem k rozmanitosti dostupných zbraní a jejich potenciálnímu vlivu na společnost, bezpečnost a veřejný pořádek, je totiž nezbytné definovat ty druhy zbraní, které je nutné regulovat.

Zbraně můžeme obecně rozdělit na dvě skupiny. Jedná se o zbraně chladné a střelné (případně ještě paprskové/netradiční).⁶⁷ Mezi chladné zbraně lze zařadit např. nože, meče, kyje, různé bodáky, boxery atd.⁶⁸ Střelné zbraně je vhodnější ještě dále rozdělit. Podle druhu energie, kterou využívají k pohonu střely se dělí na a) mechanické (např. prak, luk, kuše), b) plynové

⁵⁸ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: Komentář* [online databáze]. Wolters Kluwer, 2015 [cit. 14 listopadu 2023]. Dostupné z: databáze aspi.cz, § 118.

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. 3 Tdo 1312/2012 (č. 39/2013 Sb. rozh.).

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1282/2012-60.

⁶² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1291/2014-31.

⁶³ § 2 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ Tamtéž, příloha 1 bod 1.

⁶⁵ KOMENDA, Jan. *Zbraně a střelivo mezi paragrafy*. Modřice: Josef Tůma, 2003, s. 16.

⁶⁶ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 5.

⁶⁷ FIŠER, Miroslav. *Konstrukce loveckých, sportovních a obranných zbraní*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006, s. 7.

⁶⁸ KOVÁRNÍK, Libor, ROUČ, Miroslav. *Zbraně a střelivo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, s. 14-24.

(např. vzduchovka, větrovka, plynovka) a c) palné (např. pistole, revolver, puška, kulomet).⁶⁹ Mezi zbraně paprskové a netradiční se pak řadí zbraně fungující na principech laserových, akustických, světelných, či elektrických (např. experimentální vojenské zbraně, paralyzér, taser).⁷⁰

Již bylo uvedeno, že česká právní úprava reguluje pouze nabývání a zacházení se zbraněmi střelnými (specificky uvedenými v zákoně o zbraních, tedy ne všemi). Takto zúženě vymezený okruh však nemusí být dostačující. Chladné zbraně jsou jednoznačně rovněž schopné způsobit vážné, ba i smrtelné následky. Očividnou komplikací s jejich regulací by ale byla jejich extrémně snadná dostupnost, a tedy praktická nemožnost regulaci kontrolovat. Nože jsou dostupné v rámci kuchyňských potřeb, sekery a krumpáče v rámci zahradního náčiní, žiletky zase v rámci drogerie. S trochou šikovnosti se dá amatérsky vyrobit chladné zbraně i s minimem materiálu a v nejrůznějších podmínkách, např. nůž vyrobený z vězeňské postele, nebo upletený obušek z papíru.⁷¹ Přesto se v jiných právních řádech určité chladné zbraně regulují.

Pro porovnání lze použít právní úpravu Polské republiky, Spolkové republiky Německo a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. První dva zmíněné státy s Českou republikou sousedí, sdílí společnou historii, podobnou kulturu a vzájemně se dlouhodobě ovlivňují. Obě země rovněž patří mezi členské státy Evropské unie, takže se na ně vztahuje stejná evropská legislativa v oblasti nakládání se zbraněmi v civilní sféře. Mohlo by se tak zdát, že okruh regulovaných zbraní bude stejný, nebo pouze lehce rozdílný. Realita je ale opačná.

Spojené království Velké Británie a Severního Irska pak patří ke státům s nejpřísnější regulací civilního nabývání zbraní na světě.⁷² Z tohoto důvodu je pro srovnání stručně zmíněna i tamější právní úprava.

V Polské republice jsou zákonem regulovány kromě střelných zbraní i nástroje a zařízení, jejichž použití může představovat ohrožení života nebo zdraví.⁷³ Mezi tyto zbraně jsou taxativně zařazeny čepele skryté v předmětech, které nevypadají jako zbraně, boxery, nunchaky,

⁶⁹ Tamtéž, s. 24-34.

⁷⁰ FIŠER, Miroslav. *Konstrukce loveckých, sportovních a obranných zbraní*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006, s. 8.

⁷¹ LATISLAV, Radek. *Za mřížemi vyrábějí zbraně, kudlu si vězni vybrousí o dlaždici* [online]. idnes.cz, 20. října 2015 [cit. 15. listopadu 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/vezni-v-pardubicich-si-vyrabeji-nebezpecne-zbrane.A151019_162939_pardubice-zpravy_msv.

⁷² MORRIS, Seren. *When did the UK ban guns and what are the laws on gun ownership?* [online]. standard.co.uk, 29. března 2023 [cit. 1. února 2024]. Dostupné z: <https://www.standard.co.uk/news/uk/uk-ban-hand-guns-laws-rules-ownership-b1070718.html>.

⁷³ POLSKO. Zákon ze dne 21. května 1999, o broni i amunicji. Online. In: Internetowy System Aktów Prawnych. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19990530549>. [cit. 16. listopadu 2023]. Čl. 4 odst. 1 č. 4.

obušky zakončené těžkým nebo tvrdým materiálem a napodobeniny baseballových pálek.⁷⁴ Tyto zbraně pak lze vlastnit pouze na základě zbrojního průkazu.⁷⁵

Ještě restriktivnější a obsáhlejší podmínky jsou ve Spolkové republice Německo. Zde jsou např. zcela zakázány řezné a bodné zbraně maskované jako jiné předměty,⁷⁶ ocelové tyče, palice a boxery.⁷⁷ Zbraně jako nože jsou zákonem přesně specifikovány (podle účelu, konstrukce, délky čepele atd.) a např. nože se zafixovanou čepelí delší než 12 cm lze sice vlastnit, ale nikoli už nosit u sebe.⁷⁸ Výjimkou ze zákazu jsou specifické situace jako divadelní představení, nutnost mít nůž k povolání, sportu nebo jiný všeobecně uznávaný účel.⁷⁹

Nejpřísnější regulaci obsahuje právní řád Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku. Ten zakazuje vlastnit (i dovést, prodat, pronajmout, darovat) obušky, většinu typů nožů, tlačné dýky, nože maskované jako jiné předměty, meče s čepelí delší než 50 cm, boxery a další.⁸⁰ Zároveň opět existují i určité výjimky z tohoto zákazu, např. pro nože starší 100 let.⁸¹ I když konkrétní chladná zbraň nepatří mezi zbraně zákonem zakázané, je většinu z nich dovoleno vlastnit pouze osobě starší 18 let (ve Skotsku lze příborové a kuchyňské nože prodat osobě starší 16, resp. 17 let).⁸² Nošení těchto zbraní u sebe je pak takřka vyloučeno. Výjimkou jsou malé kapesní nožičky, případně „good reason“ (např. potřeba k zaměstnání).⁸³

V České republice patří mezi přední odborníky na zbraňovou legislativu Mgr. Milena Bačková⁸⁴ a Mgr. Ing. Jan Bartošek.⁸⁵ Oba působí v odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, kde se mimo jiné podílí na tvorbě legislativy v oblasti zbraní a střeliva, a věnují se i publikační činnosti.⁸⁶ Ti tuzemskou regulaci v této oblasti považují za dostatečnou. Odkazují především na již výše uvedené důvody, tedy širokou dostupnost chladných zbraní a

⁷⁴ Tamtéž, čl. 4 odst. 1 č. 4 písm. a).

⁷⁵ Tamtéž, čl. 9 odst. 1. č. 3.

⁷⁶ NĚMECKO. Zákon ze dne 11. října 2002, Waffengesetz. Online. In: Gesetze im Internet. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/waffg_2002/BJNR397010002.html. [cit. 16. listopadu 2023]. Příloha 2 část 1 bod 1.3.1.

⁷⁷ Tamtéž, bod 1.3.2.

⁷⁸ Tamtéž, § 42a odst. 1 písm. 3.

⁷⁹ HANUŠKA, David. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010, s. 13.

⁸⁰ *Selling, buying and carrying knives and weapons* [online]. gov.uk, [cit. 16. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/buying-carrying-knives>.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Tamtéž.

⁸³ Tamtéž.

⁸⁴ SENKOVÁ, Zita, TÁBORSKÁ, Kateřina. *Expertka na legislativu držení zbraní: Mluví se o tom, že je u nás snadné pořídit si zbraň. Není to pravda* [online]. dvojka.rozhlas.cz, 23. ledna 2024 [cit. 1. února 2024]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/expertka-na-legislativu-drzeni-zbrani-mluvi-se-o-tom-ze-je-u-nas-snadne-poridit-9158941>.

⁸⁵ BARTOŠEK, Jan. *Ozbrojení civilisté a budoucí bezpečnostní krize* [online]. czdefence.cz, 2. května 2023 [cit. 1. února 2024]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/ozbrojeni-civiliste-a-budouci-bezpecnostni-krize>.

⁸⁶ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. V.

poměrně nenáročnou samovýrobu.⁸⁷ S tímto názorem lze souhlasit pouze částečně. V podmínkách České republiky není tak přísná a detailní regulace jako v některých sousedních zemích potřebná. Přesto ale existují důvody, proč by alespoň v minimální míře mohla být zavedena. Aktuálně si totiž v podstatě jakoukoli chladnou zbraň může kdokoli koupit. Podmínkou není zletilost ani svéprávnost, kterou zákon o zbraních naopak požaduje např. pro nabytí paintballové zbraně, nebo zbraně trvale znehodnocené.⁸⁸ Vlastnit paintballovou zbraň, která z podstaty není schopna způsobit fatální zranění, český zákonodárce podmiňuje zletilostí a svéprávností, na druhou stranu bojový nůž nebo třeba boxer zpřístupňuje komukoli. Na tento problém v minulosti upozornila např. i Česká obchodní inspekce.⁸⁹

Za úvahu stojí i regulace zbraní mechanických. Ty jsou v některých cizích právních řádech rovněž regulovány. Např. ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku mohou veškeré kuše těžší než 1.4 Kg nabývat pouze osoby starší 18 let.⁹⁰ Podobně je to i v Polské republice, kde je pro „tětivové zbraně ve formě kuší“ dokonce nutné mít zbrojní průkaz.⁹¹

I zdejší právní úprava řadila mezi zbraně kategorie D „mechanické zbraně, u nichž je napínací síla větší než 150 N“,⁹² ale novelizací provedenou zákonem č. 13/2021 Sb., bylo toto ustanovení vypuštěno. Aktuálně tak ani vysoce účinné kuše nelze považovat za zbraně podle zákona o zbraních⁹³ a jejich režim je stejný jako u zbraní chladných, může je nabýt kdokoli. I nezletilý si tedy může koupit lovecké nebo sportovní kuše a šípy do nich. Některé šípy jsou přitom určeny např. k lovu divoké zvěře a bez problémů jsou schopny usmrtit i člověka. Na území ČR je výskyt poranění způsobených takto výkonnými mechanickými zbraněmi sice minimální, ale přesto se s nimi lidé pokoušejí o sebevraždy a výjimkou nejsou ani případy vraždy kuší.⁹⁴ I když devastiční účinek na tkáň není u poranění vyvolaných mechanickými zbraněmi tak velký, jako při použití palné zbraně, jsou určité mechanické zbraně (zvláště

⁸⁷ Tamtéž, s. 35.

⁸⁸ § 7 a § 15 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ *Mačetu či vrhací hvězdici si u stánku může koupit i dítě* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 4. srpna 2013 [cit. 16. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/macetu-ci-vrhaci-hvezdici-si-u-stanku-muze-koupit-i-dite-312269>.

⁹⁰ SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Zákon ze dne 15. května 1987, Crossbows Act 1987. Online. In: legislation.gov.uk. Dostupné z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1987/32/introduction>. [cit. 18. listopadu 2023]. Odst. 1 a 5.

⁹¹ POLSKO. Zákon ze dne 21. května 1999, o broni i amunicji. Online. In: Internetowy System Aktów Prawnych. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19990530549>. [cit. 18. listopadu 2023]. Čl. 4 odst. 1 č. 4 ve spojení s čl. 9 odst. 3.

⁹² § 7 písm. g) zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění zákona č. 222/2017 Sb.

⁹³ Ministerstvo vnitra. *Nakládání s mechanickými zbraněmi od 30. ledna 2021* [online]. Praha: odbor bezpečnostní politiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/stanovisko-obp-nakladani-s-mechanickymi-zbranemi-od-30-ledna-2021.aspx>.

⁹⁴ ŘEHULKA, Hynek a kol. *Smrtelné poranění hlavy šípem vystřeleným z kuše s neobvykle zachovanou pouzrazovou volní aktivitou – kazuistika*. *Soudní lékařství*, 2016, roč. 61, č. 1, s. 2-4.

výkonné lovecké a sportovní kuše v kombinaci s příslušným šípem) schopny palným zbraním konkurovat.⁹⁵ Jejich účinný smrtelný dosah může být až desítky metrů.⁹⁶ Výstřel z kuše je navíc téměř neslyšitelný (hlavně v porovnání s palnou zbraní), kuše jsou relativně přesné a použití je nevyžaduje ani žádný speciální trénink nebo schopnosti, což z nich činí i potenciální zbraň k páchání zločinů.⁹⁷

Bartošek a Bačkovská opět argumentují proti této regulaci, protože je podle nich snadné si mechanické zbraně opatřit svépomocí a jakákoli regulace by tak prakticky byla nekontrolovatelná.⁹⁸ Tento názor má své opodstatnění jen do určité míry. Zbraně jako luk nebo prak jsou skutečně relativně jednoduché na výrobu a regulace by postrádala smysl. Naproti tomu profesionální kuše, které jsou vyrobeny z mnoha ocelových částí, jejich tětivy jsou speciálně upraveny pro zvládnutí intenzivního napnutí a jsou schopné vysokých výkonů, se už přibližují konstrukci palných zbraní. Jejich svépomocná výroba by nebyla ani zdaleka snadná, a to samé lze říct i o šípech do těchto kuší. Navíc lze pro srovnání uvést, že i palné zbraně jsou schopni někteří „kutilové“ podomácku vyrobit např. z kovových trubek.⁹⁹ Zajímavým příkladem je případ zubního lékaře, který si jen za pomoci zubařské vrtačky vyrobil funkční revolver, na první pohled nerozeznatelný od sériově vyráběných kusů.¹⁰⁰ Podle některých autorů je proto vhodné kuše regulovat.¹⁰¹

Je tak na místě zvažovat, zda nestanovit alespoň základní podmínky pro možnost zakoupit a vlastnit chladné zbraně, např. zmíněný věk a svéprávnost. To samé pak ještě více platí pro zbraně mechanické, zvláště výkonné kuše. Regulace minimálně v podobě staré právní úpravy, kdy alespoň ty nejdélejší mechanické zbraně byly zařazeny do kategorie D, by byla jistě vhodná.

2.3 Kategorie zbraní a střeliva dle zákona o zbraních

Tato podkapitole se zabývá aktuálně účinným rozdělením zbraní a střeliva na jednotlivé kategorie dle zákona o zbraních. Celkem je v ustanoveních zákona o zbraních definováno 6 kategorií zbraní, přičemž za zbraň se považuje nejen samotná zbraň jako celek, ale i její hlavní

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ CREDLAND, Arthur. *The Crossbow and the Bow in Modern Warfare. Arms & Armour* [online], 2013, roč. 7, č. 1, s. 91 [cit. 18. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1179/174161210X12652009773492>.

⁹⁷ KARGER, Bernd a kol. *Crossbow homicides. International Journal of Legal Medicine* [online], 2004, roč. 118, č. 6, s. 336 [cit. 18. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s00414-004-0474-z>.

⁹⁸ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 35.

⁹⁹ LIŠKA, Přemysl. *Udělal si sami. Příběhy podomácku upravených a vyrobených střelných zbraní*. Praha: Mladá fronta, 2008, s.29.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 15 barevné přílohy.

¹⁰¹ KARGER, Bernd a kol. *Crossbow homicides. International Journal of Legal Medicine* [online], 2004, roč. 118, č. 6, s. 336 [cit. 18. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s00414-004-0474-z>.

části.¹⁰² Jednotlivé kategorie mají odrážet potenciální nebezpečnost pro společnost.¹⁰³ Cílem regulace nejen samotné zbraně, ale i jejích hlavních částí, je co nejučinněji zabránit nelegální „výrobě“ zbraní z jejích jednotlivých částí.¹⁰⁴ Obecně také platí, že nabývat zbraně a střelivo do vlastnictví může (s výjimkou dědění) pouze držitel zbrojního průkazu nebo zbrojní licence.¹⁰⁵

U střeliva je situace podstatně přehlednější, jelikož se dělí pouze na střelivo zakázané (kategorie A a A-I) a nezakázané.¹⁰⁶

2.3.1 Zbraně kategorie A

Zbraně a střelivo kategorie A patří k těm společensky nejvíce nebezpečným a zneužitelným,¹⁰⁷ a proto je zakázáno je nabývat do vlastnictví.¹⁰⁸ Patří mezi ně např. zbraně samočinné nebo nevyrobené z kovů.¹⁰⁹

Police ČR může za určitých podmínek udělit výjimku pro nabytí zbraně kategorie A držiteli zbrojního průkazu skupiny A nebo určitých zbrojních licencí.¹¹⁰ Mezi taxativně stanovené důvody pro vydání výjimky patří např. sběratelská a muzejní činnost nebo střežení objektů mimořádné důležitosti.¹¹¹ Udělení výjimky pak nesmí odporovat veřejnému pořádku a bezpečnosti.¹¹² Toto posouzení je prováděno v rámci správního uvážení¹¹³ a správní orgán by měl při udělování výjimek postupovat zdrženlivě, aby se zabránilo šíření těchto zbraní mezi veřejností.¹¹⁴

V praxi v tomto duchu správní orgány skutečně postupují, což je vzhledem k potenciálnímu nebezpečí těchto zbraní dobře. Ke dni 31. října 2023 bylo u držitelů zbrojních průkazů registrováno celkem 820 zbraní kategorie A, což je relativně malé množství, vzhledem k tomu, že celkový počet registrovaných zbraní (kat. A, A-I, B a C) je 1 006 929.¹¹⁵

¹⁰² § 3 odst. 1 a 2 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰³ KOMENDA, Jan. *Zákon o zbraních v praxi*. Brno: Jan Komenda, 2005, s. 90.

¹⁰⁴ KOMENDA, Jan. *Zbraně a střelivo mezi paragrafy*. Modřice: Josef Tůma, 2003, s. 21.

¹⁰⁵ § 8 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁶ Tamtéž, § 3 odst. 1) písm. e) ve spojení s § 4 písm. b) a § 4a písm. b).

¹⁰⁷ JUŘÍČEK, Ludvík a kol. *Ranivá balistika: technické, soudnělékařské a kriminalistické aspekty*. Ostrava: KEY Publishing, 2017, s. 128.

¹⁰⁸ § 9 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁹ Tamtéž, § 4 písm. a).

¹¹⁰ Tamtéž, § 9 odst. 2.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Tamtéž, odst. 3.

¹¹³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. února 2017, sp. zn. 3 As 87/2016-33.

¹¹⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. IV. ÚS 951/17.

¹¹⁵ Odpověď Policejního prezidia České republiky na žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 13. prosince 2023, č. j. PPR-55466-3/ČJ-2023-990810.

2.3.2 Zbraně kategorie A-I

Tato kategorie je společně s kategorií C-I relativně nová. Její vytvoření bylo především politickým rozhodnutím, protože bylo nutné reagovat na požadavky evropské legislativy.¹¹⁶ Do této kategorie patří např. zbraně samočinné, u nichž došlo k úpravě na samonabíjecí palné zbraně.¹¹⁷

I tyto zbraně a střelivo je možné nabývat pouze po udělení výjimky policejním orgánem.¹¹⁸ Podmínky pro její vydání jsou však oproti zbraním kategorie A podstatně mírnější. V zákoně o zbraních je uveden výčet důvodů a skupin zbrojního průkazu, pro které musí být výjimka udělena, např. držitel zbrojního průkazu skupiny B nebo E pro ochranu života, zdraví nebo majetku v citlivých prostorách.¹¹⁹ Citlivé prostory jsou pak takové prostory, kterým je zaručena nedotknutelnost jiným právním předpisem.¹²⁰ Takovým prostorem je dle čl. 12 odst. 1 Listiny obydlí.¹²¹ Každý držitel zbrojního průkazu skupiny B nebo E tedy tuto podmínku splní. Navíc zvolený důvod není ani potřeba prokazovat nebo dále odůvodňovat.¹²² Vydání výjimky sice opět nesmí odporovat veřejnému pořádku a bezpečnosti, nicméně pro kategorii A-I je výslovně uvedeno, že „*Udělení výjimky podle odstavce 1 neodporuje veřejnému pořádku a bezpečnosti, pokud žadatel splňuje podmínku bezúhonnosti podle § 22 a spolehlivosti podle § 23.*“¹²³ Tímto je odstraněn jakýkoli prostor pro správní uvážení a výjimka je nároková.¹²⁴

Dalo by se tedy říct, že celá tato kategorie je kategorií pouze „formální“, protože bez splnění podmínky bezúhonnosti a spolehlivosti nejde získat ani samotný zbrojní průkaz, takže výjimku dostane prakticky každý držitel zbrojního průkazu určitých skupin, který si o ni požádá.

2.3.3 Zbraně kategorie B

Mezi zbraně této kategorie se řadí ty, které si asi vybaví většina lidí, když se mluví o civilních zbraních. Jedná se o většinu pistolí, revolvery atd.¹²⁵ Tyto zbraně lze nabývat do vlastnictví pouze na základě povolení, které policejní orgán vydá držiteli zbrojního průkazu,

¹¹⁶ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 81.

¹¹⁷ Příloha 1 bod 13 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁸ Tamtéž, § 9 odst. 1.

¹¹⁹ Tamtéž, § 11a odst. 1 písm b) bod 1.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Čl. 12 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené jako součást ústavního pořádku České republiky usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹²² BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 85.

¹²³ § 11a odst. 4 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁴ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 85.

¹²⁵ TERYNGEL, Jiří, KREML, Antonín. *Zákon o zbraních a střelivu s komentářem*. Praha: Orac, 2004, s. 21-22.

pokud má řádný důvod.¹²⁶ Žadatel vybraný důvod nijak podrobněji nespecifikuje a nemusí ani dokládat jeho naplnění.¹²⁷ Pokud tedy splní ostatní zákonné podmínky (zejm. být držitelem zbrojního průkazu), policejní orgán mu povolení musí vydat.¹²⁸

2.3.4 Zbraně kategorie C

U zbraní této kategorie postačí pouze ohlášení nabytí vlastnictví ke zbraní. Zbraně z této kategorie tedy lze, na rozdíl od předchozích kategorií, nejprve nabýt, a až posléze se tato skutečnost oznámí příslušnému útvaru police.¹²⁹ Do této kategorie se řadí např. tlumiče hluku výstřelu.¹³⁰

2.3.5 Zbraně kategorie C-I

Zbraněmi této kategorie jsou kupříkladu znehodnocené zbraně předchozích kategorií (pokud byly znehodnoceny v souladu s přímo použitelným předpisem EU) nebo tasery.¹³¹ Je zarážející, že taser je zbraní kategorie C-I, ale paralyzér, který funguje na totožném principu, akorát nelze „vystřelit“, už zbraní podle zákon o zbraních není.¹³² Jejich účinky na člověka přitom mohou být podobné.

K nabytí zbraní a střeliva kategorie C-I pak není nutné ani být držitelem zbrojního průkazu, postačí být starší 18 let, plně svéprávný a mít místo pobytu na území ČR.¹³³ Jejich nabytí je však stále potřeba ohlásit policejnímu orgánu.¹³⁴

2.3.6 Zbraně kategorie D

Poslední kategorie zbraní představuje ty nejméně nebezpečné zbraně, které ale zároveň zákonodárce považuje za vhodné regulovat. Tomu odpovídají i velmi mírné podmínky pro nabytí takových zbraní. Těmito zbraněmi jsou např. historické zbraně, paintballové zbraně nebo zbraně neuvedené v předchozích kategoriích.¹³⁵

Poslední zmíněná skupina zbraní je v zákoně nadbytečná a matoucí, protože zbraní se podle zákona o zbraních rozumí pouze střelná zbraň uvedená v kategoriích zbraní.¹³⁶ Pokud tedy nějaká zbraň není výslovně uvedena v nějaké kategorii, nemůže být zbraní dle zákona o

¹²⁶ § 12 odst. 1 a 5 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁷ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 89.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ § 14 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁰ Tamtéž, § 6.

¹³¹ Tamtéž, § 6a.

¹³² Ministerstvo vnitra. *Koupě a vlastnictví paralyzéro nebo pepřového spreje* [online]. portal.gov.cz, [cit. 22. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/rozcestniky/RZC-85>.

¹³³ § 14a odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁴ Tamtéž, odst. 5 písm. a).

¹³⁵ Tamtéž, § 7.

¹³⁶ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 100.

zbraních. O nadbytečnosti svědčí i fakt, že za celou dobu platnosti zákona o zbraních nebyla nikdy žádná zbraň pod toto ustanovení zařazena.¹³⁷

Zbraně kategorie D a střelivo do nich může nabýt každý, kdo je starší 18 let a je způsobilý k právním úkonům.¹³⁸ Není tedy nutné být držitelem zbrojního průkazu, ani nabytí zbraně ohlašovat.

2.4 Kategorie zbraní a střeliva dle nového zákona o zbraních

Tato podkapitole se zabývá rozdělením zbraní a střeliva na jednotlivé kategorie dle návrhu nového zákona o zbraních. Ten pojem „zbraň“ definuje mnohem precizněji než aktuálně účinný zákon o zbraních. Zbraní se dle něj rozumí „*palná zbraň, plynová zbraň a další zařízení nebo přístroj, které jsou zařazeny do některé z kategorií zbraní nebo na které se podle § 9 použijí ustanovení o nakládání se zbraní určité kategorie.*“¹³⁹ Opouští se tak pojem „střelná zbraň“, což lze považovat za vhodné, jelikož ne všechny regulované zbraně byly z technického hlediska čistě střelnou zbraní (např. tlumič hluku, plamenomet, laserové zbraně).¹⁴⁰

Zbraně jsou rozděleny do šesti kategorií. V kategoriích R1, R2, R3 a R4 jsou zbraně podléhající registraci, v kategorii PO jsou zbraně podléhající ohlášení a v kategorii NO jsou zbraně, které není třeba ani registrovat, ani ohlašovat.¹⁴¹ Úplnou novinkou je zavedení pojmu „regulované součásti zbraně“, mezi které patří hlavní části zbraně a navíc např. jejich polotovary a tlumiče hluku.¹⁴² Nový zákon o zbraních tak rozšiřuje oblast regulace na další prvky, z kterých by se potenciálně dala vyrobit střelbyschopná zbraň, nebo jejichž regulace je jednoduše vhodná pro větší bezpečnost.

Nově má vlastní kategorie i střelivo. Dělí se na zakázané (kategorie S1 a S2) a ostatní (kategorie S3 a S4).¹⁴³

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ § 15 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁹ § 2 odst. 2 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023].

¹⁴⁰ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023]. Zvláštní část, § 2.

¹⁴¹ § 4 odst. 1 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023].

¹⁴² Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023]. Zvláštní část, § 2.

¹⁴³ § 4 odst. 2 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023].

2.4.1 Zbraně kategorie R1

Tato kategorie přibližně odpovídá dosavadní kategorii A. Jedná se tak o nejpřísnější kategorii, do které spadají nejvíce nebezpečné zbraně. Nově jsou do této kategorie zařazeny např. i zbraně založené na principu laseru a bojové plamenomety.¹⁴⁴

Nabývání těchto zbraní je zakázáno. Velkou novinkou je, že civilní osoby již ani nemohou požádat o udělení výjimky.¹⁴⁵ Tyto zbraně tak civilní osoby nemohou vůbec nikdy nabýt do vlastnictví. Jelikož se v této kategorii jedná převážně o zbraně vojenského charakteru, nebo jinak vysoce nebezpečné, je kompletní zákaz nabývání pro civilní osoby na místě. Výjimka bylo stejně vydáváno malé množství a nespokojení žadatelé poté zatěžovali soudy.¹⁴⁶

2.4.2 Zbraně kategorie R2

Zbraně zařazené v této kategorii jsou prakticky totožné s kategorií A-I zákona o zbraních. Rovněž podmínky pro nabytí takových zbraní jsou obdobné. Nabýt zbraň z této kategorie může pouze držitel zbrojního oprávnění, kterému byla udělena výjimka, a to pro každou takovou zbraň.¹⁴⁷ Tuto výjimku policejní orgán vydá, pokud existuje nějaký zákonem stanovený důvod.¹⁴⁸ Tento důvod přitom nepodléhá dalšímu přezkumu, stačí jej pouze uvést.¹⁴⁹ Vzhledem k tomu, jak jsou tyto důvody koncipovány (viz podkapitola Zbraně kategorie A-I), je výjimka prakticky nároková a dosáhne na ni téměř každý.

2.4.3 Zbraně kategorie R3

Tato kategorie zbraní je prakticky totožná s kategorií B zákona o zbraních, a to jak zařazenými zbraněmi, tak podmínkami pro jejich nabytí.¹⁵⁰

2.4.4 Zbraně kategorie R4

Tato kategorie by se dala označit jako „zbytková“. Jsou do ní totiž zařazeny zbraně *„samonabíjecí, opakovací a jednotlivě nabíjené palné zbraně neuvedené v jiných*

¹⁴⁴ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 23. listopadu 2023]. Zvláštní část, k příloze č. 2.

¹⁴⁵ A contrario § 7 písm. a) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 23. listopadu 2023].

¹⁴⁶ Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2016, sp. zn. 6 As 53/2016-48 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. listopadu 2016, sp. zn. 5 As 83/2016-32.

¹⁴⁷ § 7 písm. b) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. listopadu 2023].

¹⁴⁸ Tamtéž, § 48.

¹⁴⁹ GAWRON, Tomáš. *Návrh nového zákona o zbraních III: nabývání zbraní a nakládání s nimi* [online]. zbrojnice.com, 16. ledna 2019 [cit. 25. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/01/16/navrh-noveho-zakona-o-zbranich-iii-nabyvani-zbrani-a-nakladani-s-nimi/>.

¹⁵⁰ Tamtéž.

*kategoriích,*¹⁵¹ Svým rozsahem tak prakticky odpovídá kategorii C zákona o zbraních.¹⁵² Na rozdíl od kategorie C zákona o zbraních zde ale zákonodárce zvolil negativní vymezení. Je tak možné, že v budoucnu budou do této kategorie patřit i další zbraně (např. v případě novelizace a přesunu druhů zbraní do jiných kategorií).

K nabytí těchto zbraní postačí být držitelem zbrojního oprávnění.¹⁵³

2.4.5 Zbraně kategorie PO

Kategorie PO (podléhající ohlášení) je nově zavedenou mezikategorií zbraní. Obsahově je podobná kategorii C-I zákona o zbraních, ale není zcela totožná. Namísto „taseru“ například obsahuje všechny „*neletální zneschopňující prostředky založené na principu palné nebo plynové zbraně*“¹⁵⁴

Tyto zbraně ještě podléhají ohlášení policejnímu orgánu, ale podmínky pro jejich nabývání jsou oproti předchozím kategoriím zjednodušeny.¹⁵⁵ Z pohledu civilní osoby jsou dva možné způsoby jejich nabytí. Buď je taková osoba držitelem zbrojního oprávnění, anebo je držitelem autorizace k nakládání se zbraní kategorie PO (tzv. zapsaná autorizace).¹⁵⁶

Druhý zmíněný institut je novinkou. Zapsanou autorizace vydá policejní orgán fyzické osobě na její žádost, pokud a) má místo pobytu na území České republiky, b) je zletilá, c) je plně svéprávná, d) je bezúhonná a e) doloží svou zdravotní způsobilost.¹⁵⁷ Nároky na žadatele jsou tak podstatně striktnější, než u srovnatelné kategorie C-I zákona o zbraních. Za bezúhonného se zde, na rozdíl od standardního chápání bezúhonnosti dle nového zákona o zbraních, považuje i ten, na koho se hledí, jako by nebyl odsouzen (policii zde bezúhonnost posuzuje na základě výpisu z Rejstříku trestů, nikoli opisu).¹⁵⁸

¹⁵¹ Příloha 2 bod 1.4 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. listopadu 2023].

¹⁵² GAWRON, Tomáš. *Návrh nového zákona o zbraních III: nabývání zbraní a nakládání s nimi* [online]. zbrojnice.com, 16. ledna 2019 [cit. 25. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/01/16/navrh-noveho-zakona-o-zbranich-iii-nabyvani-zbrani-a-nakladani-s-nimi/>.

¹⁵³ § 7 písm. d) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. listopadu 2023].

¹⁵⁴ Tamtéž, příloha 2 bod 1.5.

¹⁵⁵ HRBÁČEK, Jan. *Bez papírového „zbrojáku“: Zásadní novela zákona o zbraních finišuje* [online]. ceska-justice.cz, 24. října 2022 [cit. 26. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2022/10/bez-papiroveho-zbrojaku-zasadni-novela-zakona-o-zbranich-finishuje/>.

¹⁵⁶ § 7 písm. e) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 26. listopadu 2023].

¹⁵⁷ Tamtéž. § 55 odst. 1.

¹⁵⁸ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 27. listopadu 2023]. Zvláštní část, § 55.

2.4.6 Zbraně kategorie NO

Poslední kategorie NO je obdobná jako kategorie D zákona o zbraních. Nabývat je může plně svéprávná a zletilá osoba s místem pobytu na území České republiky nebo držitel zbrojního oprávnění.¹⁵⁹

Výraznou změnou ovšem je, že nabývání všech zbraní (s výjimkou jiných než palných u kategorie NO) a střeliva je zakázáno provádět prostřednictvím spotřebitelských smluv uzavřených na dálku.¹⁶⁰ Vždy tak bude muset dojít k bezprostřednímu kontaktu mezi prodávajícím a kupujícím a ověření oprávněnosti k nakládání s danými zbraněmi a střelivem.¹⁶¹ Tato „pojistka“ je vhodným doplněním, protože v zákoně o zbraních zcela chybí.

2.4.7 Střelivo

Jak je uvedeno v úvodu podkapitoly, střelivo je nově rozděleno na čtyři kategorie. Kategorie S1 je totožná se střelivem kategorie A zákona o zbraních. Navíc obsahuje i náboje a střely nezjistitelné pomocí detekčních a rentgenových přístrojů, čímž zřejmě reaguje na technologický posun v této oblasti.¹⁶² Kategorie S2 je zase téměř totožná se střelivem kategorie A-I zákona o zbraních. Kategorie S3 pak obsahuje obvyklé střelivo převážně pro zbraně kategorie R3 a R4.¹⁶³ Do poslední kategorie S4 se řadí zbývající střelivo, tedy převážně to pro zbraně kategorie PO a NO.¹⁶⁴

Podmínky pro nabývání střeliva jsou stejné jako podmínky pro nabývání jednotlivých kategorií zbraní. Střelivo kategorie S1 odpovídá podmínkám zbraňové kategorie R1, S2 odpovídá kategorii R2, S3 odpovídá podmínkám podle kategorie zbraně, do které je toto střelivo určeno a S4 má stejné podmínky jako kategorie NO.¹⁶⁵

2.5 Dílčí závěr

Obsahem této kapitoly je vymezení jednotlivých pojetí pojmu „zbraň“. Je jasné, že pro civilní osoby nabývající zbraně je klíčové správní pojetí tohoto pojmu.

V následující podkapitole se detailněji zkoumá otázka stanovení adekvátního okruhu druhů zbraní pro účely této správní regulace. Je patrné, že v této oblasti dochází k názorovým

¹⁵⁹ § 7 písm. f) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 29. listopadu 2023].

¹⁶⁰ Tamtéž, § 10 odst. 4.

¹⁶¹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 29. listopadu 2023]. Zvláštní část, § 10.

¹⁶² Příloha č. 2 bod 2.1.2 a 2.1.3 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 1. prosince 2023].

¹⁶³ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 1. prosince 2023]. Zvláštní část, k příloze č. 2.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ Tamtéž.

střetům. Důkazem toho jsou, mimo jiné, rozdílné právní úpravy v jinak si velmi kulturně blízkých zemích EU. Dle autorova názoru má česká právní úprava jisté mezery, které by bylo vhodné a poměrně jednoduché vyplnit. Jedná se například o absolutní opomenutí regulace chladných a mechanických zbraní.

V další podkapitole je pozornost věnována jednotlivým kategoriím zbraní a střeliva dle zákona o zbraních. Nedostatky aktuální úpravy spočívají zejména v přístupu udělování výjimek pro zbraně a střelivo kategorie A-I, kdy se o výjimku v pravém slova smyslu ani nejedná. Tento nedostatek není bohužel napraven ani v navrhované nové úpravě, takže výjimku i nadále dostane prakticky každý žadatel. Napravit by se tento stav mohl např. větším prostorem pro správní uvážení. V kategorii C-I jsou zase zařazeny paralyzéry, ale tasery fungující na totožném principu již nikoli. Zbytečným ustanovením je pak ustanovení o „zbraních neuvedených v předchozích kategoriích“ v kategorii D. Nejenže toto ustanovení nebylo nikdy prakticky využito, ale svým smyslem i přímo odporuje ostatním ustanovením zákona o zbraních.

Poslední podkapitola se pak konečně věnuje kategoriím zbraní a střeliva dle návrhu nového zákona o zbraních. Nový zákon o zbraních je díky jasně daným názvům přehlednější a zároveň precizněji definuje některé pojmy. Jednotlivé kategorie dávají větší smysl a rovněž došlo k určitému upravení jejich obsahu podle technologického posunu v oblasti zbraní a střeliva. Rozšířila se i regulace jednotlivých součástí zbraní, což je vítaným zlepšením v boji proti jejich nelegální výrobě. Došlo také k mírnému zpřísnění některých podmínek pro nabývání určitých zbraní, ale způsobem, který „zákonadbalé“ občany nijak neomezí. Úplnou novinkou je pak např. institut zapsané autorizace.

Co se týče střeliva, právní úprava v novém zákoně o zbraních jej sice odděluje do samostatných kategorií, nicméně toto rozdělení působí spíše komplikovaně. Například střelivo kategorie S3 se prolíná do více kategorií zbraní. Vhodnější se jeví právní úprava zákona o zbraních, kde jsou u každé kategorie zbraní uvedeny rovněž podmínky pro nabývání střeliva do těchto zbraní a vše je tak přehlednější a na jednom místě. Celkově lze ale navrhovanou právní úpravu hodnotit jako povedenou.

3. Zbrojní průkaz

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, nabývat regulované zbraně a střelivo do vlastnictví mohou obecně pouze držitelé zbrojního průkazu. Tato veřejná listina¹⁶⁶ je tak základním předpokladem pro možnost zbraně a střelivo vlastnit a dále s nimi disponovat, a proto je pro civilní držení zbraní a střeliva klíčovým prvkem.

Zbrojní průkaz se dělí na několik skupin. Žadatel, který o vydání zbrojního průkazu požádá, pak musí splňovat zákonem stanovené podmínky. Je přirozené, že cílem této úpravy je zamezit tomu, aby zbraně a střelivo nekontrolovaně kolovaly společnostmi a byly zneužity k páchaní trestné činnosti.

Tato kapitola proto analyzuje dosavadní rozdělení zbrojního průkazu na jednotlivé skupiny a podmínky, které musí žadatelé (i držitelé) o zbrojní průkaz splňovat. Cílem je především tuto právní úpravu stručně představit a analyzovat její slabá místa. To vše navíc slouží ke komparaci s právní úpravou navrhovaného nového zákona o zbraních, která je obsahem 4. kapitoly.

3.1 Obecně o zbrojním průkazu a jeho skupinách

Zbrojní průkaz je fyzický doklad, který fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví, držení a případně nošení zbraní nebo střeliva v rozsahu oprávnění pro jeho jednotlivé skupiny.¹⁶⁷ Doba platnosti zbrojního průkazu je standardně 10 let, ledaže lékař v posudku o zdravotní způsobilosti stanoví dobu kratší.¹⁶⁸ Příslušný útvar policie zbrojní průkaz vydá na žádost fyzické osobě, která splňuje zákonné podmínky.¹⁶⁹ Jeho vydání je tedy nárokové.

Zákon o zbraních zná celkem 5 skupin zbrojního průkazu, rozdělených podle účelu užívání a rozsahu oprávnění.¹⁷⁰ Žadatel o zbrojní průkaz si může vybrat jakou skupinu bude chtít. Klidně může být držitelem jen jedné nebo i všech skupin.¹⁷¹

Toto rozdělení je dnes ale spíše slabou stránkou právní úpravy. Zatímco jsou totiž oprávnění držitelů jednotlivých skupin různá,¹⁷² požadavky pro získání jednotlivých skupin se příliš neliší.

¹⁶⁶ § 16 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ Tamtéž.

¹⁶⁹ Tamtéž, § 17 a § 18.

¹⁷⁰ Tamtéž, § 16 odst. 2.

¹⁷¹ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 103.

¹⁷² § 28 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

Kromě odlišné min. věkové hranice, četnosti zdravotních prohlídek a osobě posuzujícího lékaře (to se navíc týká převážně skupiny D – tedy pro výkon povolání) jde jen o rozdíl v náročnosti zkoušky k prokázání odborné způsobilosti.¹⁷³ Podmínce odborné způsobilosti je pak níže věnována vlastní podkapitola, ve které je tento nedostatek dále rozveden.

3.2 Podmínky pro vydání

Žadatel musí mít a) místo pobytu na území České republiky, b) dosáhnout předepsaného věku, c) být způsobilý k právním úkonům, d) být zdravotně způsobilý, e) být odborně způsobilý, f) být bezúhonný a g) být spolehlivý.¹⁷⁴

Zabývat se zde všemi podmínkami není nutné, protože některé z nich jsou jasné a nepůsobí žádné potíže. Naopak podmínkám zdravotní způsobilosti, odborné způsobilosti, bezúhonnosti a spolehlivosti je vhodné věnovat širší prostor k analýze. Jsou totiž poměrně obsáhlejší a jejich právní úprava není mnohdy zcela jasná a určitá. Z toho důvodu jsou také i častým předmětem veřejné debaty.

3.2.1 Zdravotní způsobilost

Zdravotní způsobilost patří mezi stěžejní podmínky k získání zbrojního průkazu. Slouží totiž jako pomyslné síto, které by mělo zabránit vydání zbrojního průkazu osobám, které by mohly kvůli svému zdravotnímu stavu představovat pro sebe nebo okolí nebezpečí. Bohužel není výjimkou, že pachatelé hromadných střelb s mnoha oběti často trpí právě nějakou psychickou nemocí.¹⁷⁵ Po každé takové nešťastné události se navíc oživuje debata, jak posouzení zdravotní způsobilosti ještě více zdokonalit, např. stanovením povinného psychologického vyšetření.¹⁷⁶

Zákon o zbraních svěruje toto posouzení vždy konkrétnímu poskytovateli zdravotních služeb. Ve většině případů jím je registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství, tedy praktický lékař žadatele.¹⁷⁷ Pro správní orgán je velmi důležité dbát na to, aby posudek pocházel právě od zákonem stanoveného lékaře. Pokud by totiž rozhodl např. o odnětí zbrojního průkazu na základě posudku jiného lékaře (např.

¹⁷³ Tamtéž, § 19 § 20 a § 21 odst. 3.

¹⁷⁴ Tamtéž, § 18 odst. 1.

¹⁷⁵ BLAŽEK, Vojtěch. *Zákon o zbraních se zpřísní. „Šílené střelce“ ale nezastaví* [online]. seznamzpravy.cz, 23. prosince 2023 [cit. 25. prosince 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-vrah-z-fakulty-a-dalsich-314-tisic-lidi-co-s-nimi-udela-novy-zakon-242528>.

¹⁷⁶ SVORNÍK, Petr. *Politici otáčejí, u zbraní zváží psychotesty* [online]. novinky.cz, 29. prosince 2023 [cit. 29. prosince 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-politici-otaceji-u-zbrani-zvazi-psychotesty-40455604>.

¹⁷⁷ § 20 odst. 1 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

psychologa v nemocnici, kde byl držitel zbrojního průkazu hospitalizován), jednalo by se o vadu řízení.¹⁷⁸

Lékař vydá posudek na základě výsledku lékařské prohlídky žadatele a případně dalších odborných vyšetření (např. psychologického). Záleží pouze na posuzujícím lékaři, zda si tyto další vyšetření vyžádá.¹⁷⁹ Konkrétní požadavky na posouzení zdravotní způsobilosti upravuje vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárníčky první pomoci provozovatele střelnice. Ta stanovuje nemoci, které zdravotní způsobilost automaticky vylučují, a nemoci, které ji pouze omezují.¹⁸⁰

Pokud žadatel trpí nějakou nemocí, která zdravotní způsobilost pouze omezuje, musí si posuzující lékař vyžádat odborné vyšetření specialistou.¹⁸¹ Samotný posudek poté neobsahuje diagnózu, ale pouze konstatování, zda je posuzovaná osoba zdravotně způsobilá, či nikoli.¹⁸²

Očividným problémem je, že lékař musí vědět o tom, že žadatel takovou nemocí trpí. Případně ji musí odhalit během vyšetření, což může být, zvláště u psychických problémů, obtížné. Pokud žadatel nikdy žádné problémy nevykazoval, lékař nemá povinnost jej na další vyšetření posílat a vydá kladný posudek o zdravotní způsobilosti.

Právě z tohoto důvodu je stále živá debata o zavedení povinného psychologického vyšetření. Při počtu 316 144 držitelů zbrojních průkazů¹⁸³ ale panují oprávněné obavy ze zahlcení systému psychologické péče.¹⁸⁴ To by pak mohlo vést k nedůslednému, až formalistickému průběhu vyšetření a nebylo by zaručeno, že by se závažné onemocnění odhalilo.¹⁸⁵ V minulosti navíc vraždili i lidé, kteří toto vyšetření absolvovali.¹⁸⁶ Proti plošnému zavedení psychologických vyšetření se staví i Psychiatrická společnost.¹⁸⁷ Na druhou stranu

¹⁷⁸ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. března 2013, sp. zn. 7 Ca 233/2009-44.

¹⁷⁹ § 20 odst. 4 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁰ § 5 vyhlášky č. 493/2002 Sb., Vyhláška o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárníčky první pomoci provozovatele střelnice, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸¹ Tamtéž, § 2 odst. 2 písm. c).

¹⁸² Tamtéž, § 6 odst. 2.

¹⁸³ Odpověď Policejního prezidia České republiky na žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 13. prosince 2023, č. j. PPR-55466-3/ČJ-2023-990810.

¹⁸⁴ JANOUSEK, Artur. *Nejde jen o psychotesty. Kolem nových pravidel pro držitele zbrojního průkazu je nejasností víc* [online]. irozhlaz.cz, 8. ledna 2024 [cit. 10. ledna 2024]. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-domov/zbrojni-prukaz-strelba-filozoficka-fakulta-zakon-poslanci-snemovna_2401080500_vik.

¹⁸⁵ Tamtéž.

¹⁸⁶ GAWRON, Tomáš. *Ozbrojená veřejnost a ochrana měkkých cílů V: Změny zbraňové legislativy* [online]. zbrojnice.com, 1. ledna 2024 [cit. 10. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2024/01/01/ozbrojena-verejnost-a-ochrana-mekkych-cilu-v-zmeny-zbranove-legislativy/>.

¹⁸⁷ Psychiatrická společnost. *Stanovisko Psychiatrické společnosti ČLS JEP k možnostem kontroly zdravotního stavu žadatelů/držitelů zbrojního průkazu v rámci aktuálně platného zákona 229/2016 sb.* [online]. Praha: 2024. Dostupné z: https://www.ceskapsychiatrie.cz/images/2024/2024_01_11_stanovisko_PS_zbrojni_prukazy.pdf.

v zahraničí jsou povinné psychotesty běžné, fungují např. v Rakousku, Španělsku nebo Slovensku.¹⁸⁸

Jestli by povinné psychologické vyšetření pro všechny žadatele a držitele zbrojního průkazu přineslo skutečné zlepšení bezpečnosti je otázkou, na kterou s jistotou není možné odpovědět. Pokud se ale má ještě podrobněji zkoumat zdravotní stav žadatelů a držitelů zbrojních průkazů, jiná alternativa zřejmě neexistuje. Kompromisem by mohlo být povinné psychologické vyšetření pouze pro „prvožadatele“, o čemž aktuálně uvažuje Ministerstvo vnitra.¹⁸⁹

Zdravotně způsobilý musí být držitel zbrojního průkazu neustále.¹⁹⁰ Tato podmínka se po získání zbrojního průkazu obecně zkoumá až po uplynutí doby jeho platnosti, tedy před vydáním nového zbrojního průkazu.¹⁹¹ Může se ovšem stát, že zdravotní stav držitele zbrojního průkazu se změní mnohem dříve. V takovém případě je samozřejmě nejdůležitější, aby se na změnu urychleně přišlo a policie případně mohla zbraně neprodleně zadržet a zajistit.

I na tyto situace zákon o zbraních pamatuje. Každý lékař, u kterého je držitel zbrojního průkazu pacientem, je oprávněn požadovat od policie informaci, jestli je jeho pacient držitelem zbrojního průkazu.¹⁹² Lékař si tuto informaci může vyžádat, pokud přímo zjistí, nebo má alespoň důvodné podezření, že stav jeho pacienta vylučuje podmínku zdravotní způsobilosti. Pokud je pacient opravdu držitelem zbrojního průkazu, musí o svém podezření tento lékař informovat lékaře, který je příslušný k vydání posudku o zdravotní způsobilosti.¹⁹³ V případě, kdy by změna zdravotního stavu byla natolik razantní, že by držitel zbrojního průkazu mohl představovat přímé ohrožení života nebo zdraví, musí to lékař bezodkladně sdělit i policii.¹⁹⁴ Policie pak může tohoto držitele vyzvat, aby se u svého posuzujícího lékaře do 10 pracovních dní podrobil nové lékařské prohlídce a předložil nový zdravotní posudek.¹⁹⁵ Je nutné zdůraznit, že na změnu zdravotního stavu může policii upozornit kdokoli. Důležité ovšem je, aby se jednalo o důvodné podezření. Je tedy nutné v podnětu vylicit konkrétní okolnosti, které toto důvodné podezření zakládají.

¹⁸⁸ JANOUŠEK, Artur. *Nejde jen o psychotesty. Kolem nových pravidel pro držitele zbrojního průkazu je nejasností víc* [online]. irozhlas.cz, 8. ledna 2024 [cit. 10. ledna 2024]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zbrojni-prukaz-strelba-filozoficka-fakulta-zakon-poslanci-snemovna_2401080500_vik.

¹⁸⁹ ŠTĚPÁN, Vojtěch, HEJDUK, Matěj. *Vnitro připravuje psychotesty pro majitele zbraní. Nic nevyřeší, protestují poslanci* [online]. aktualne.cz, 8. ledna 2024 [cit. 11. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/psychotesty-zbrane/r~d1e1f21ead9811ee8d680cc47ab5f122/>.

¹⁹⁰ BAČKOVSKÁ, Milena, NOVÁK, Pavel. *Zákon o zbraních. Komentář*. Praha: Linde, 2003, s. 49.

¹⁹¹ § 24 odst. 1 a 6 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹² Tamtéž, § 20a odst. 1.

¹⁹³ Tamtéž.

¹⁹⁴ Tamtéž, odst. 2.

¹⁹⁵ Tamtéž, odst. 3.

Na první pohled je patrná liknavost celé úpravy. Hned prvním problémem je pouhé oprávnění lékaře si pacienta ověřit. I kdyby lékař zjistil, že pacientův stav zdravotní způsobilost vylučuje, nemusí ani tušit, že je držitelem zbrojního průkazu. Záleží tak jen na něm, jestli si to u policie ověří, nebo ne. A následuje další problém. Doba, která uplyne, než policie lékaři odpoví. Lékař nemá žádné oprávnění pacienta zadržet, takže i kdyby odpověď přišla ještě týž den, pacient bude dávno několik hodin pryč. Navíc i kdyby se lékař dostal až zde, pořád není nic zaručeno. Lékař, který má pochybnosti o zdravotní způsobilosti, totiž nemusí znát osobu lékaře oprávněného k posouzení zdravotní způsobilosti pacienta. V takovém případě opět odpadá povinnost kohokoli informovat a nic se dále neděje. Policie sice bude vědět, že se lékař na konkrétního držitele zbrojního průkazu dotazoval, ale to ještě nemusí založit žádné důvodné podezření a sama nemusí nic podniknout.

I v druhém případě, tedy změně zdravotního stavu držitele zbrojního průkazu, která může představovat přímé ohrožení života nebo zdraví, je úprava nedostatečná. Policie sice bude o této skutečnosti informována, ale opět je na jejím uvážení, zda držitele vyzve k podrobení se novému vyšetření u svého posuzujícího lékaře. Časový prostor, ve kterém má takový držitel dále možnost se zbraněmi disponovat, je navíc příliš velký. Policie sice může zbraně a střelivo ihned zadržet, pokud toto důvodné podezření na změnu zdravotního stavu existuje, ale opět nejde o povinný postup.¹⁹⁶ I sami lékaři přiznávají, že tento systém předávání informací v praxi moc nefunguje.¹⁹⁷

3.2.2 Odborná způsobilost

Odborná způsobilost se prokazuje úspěšným vykonáním zkoušky před zkušebním komisařem, která má ověřit teoretické znalosti a praktické dovednosti žadatele související se zbraněmi a střelivem.¹⁹⁸

Krátce shrnuto musí žadatel pro úspěšné zvládnutí teoretické části získat (podle skupiny zbrojního průkazu) 67, 71, nebo 74 z maximálně možných 79 bodů, přičemž odpovídá na 30 testových otázek, z nichž většina má váhu 3 bodů.¹⁹⁹ Rozdíl pro získání „nejslabší“, nebo „nejsilnější“ skupiny z hlediska oprávnění tak tvoří cca 3 správně zodpovězené otázky navíc.

A praktická část je na tom podobně. Pro jednotlivé skupiny je sice rozdílná skladba zbraní, se kterou musí žadatel předvést bezpečnou manipulaci a následně střílet, nicméně

¹⁹⁶ Tamtéž, § 56 odst. 2 písm. a).

¹⁹⁷ GAVRINĚV, Vojtěch. *Nový zákon o zbraních se změnil* [online]. seznamzpravy.cz, 10. ledna 2024 [cit. 11. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-kvuli-radeni-vraha-se-novy-zakon-o-zbranich-zmeni-jaka-zpriseni-prinese-243318>.

¹⁹⁸ MALÁNÍK, Zdeněk. *Jak získat zbrojní průkaz*. Brno: CPress, 2022, s. 22, 32 a 220.

¹⁹⁹ § 4 odst. 1 a § 7 odst. 1 vyhlášky č. 221/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

požadavky na počet zásahů do terče i vzdálenost střelby jsou vesměs totožné, tzn. 4 zásahy z 5 výstřelů (malé odlišnosti jsou u skupiny A a D).²⁰⁰

Rozdíly v náročnosti zkoušky jsou tedy relativně zanedbatelné. Na teoretickou část se žadatel stejně bude muset, pokud chce mít jistotu úspěchu, zevrubně připravit. To samé platí i o části praktické. Z praktického hlediska je proto toto rozdělení skupin zbrojního průkazu bezúčelné a zbytečně rozsáhlé. Ve většině případů se totiž žadatelé, pokud mu v tom nebrání věk, vyplatí požádat rovnou buď o všechny z nich, anebo o jejich kombinaci B a E, nebo C a E. Tím získá veškerá oprávnění, nepotřebuje-li zbraně vyloženě k výkonu zaměstnání, a to pouze za cenu mírně obtížnější zkoušky.²⁰¹

3.2.3 Bezúhonnost a spolehlivost

Bezúhonnost a spolehlivost jsou dalšími klíčovými podmínkami pro získání zbrojního průkazu. Bezúhonnost zajišťuje, že se ke zbraním a střelivu nedostanou jedinci s kriminální minulostí (i přítomností), u kterých by hrozilo zvýšené riziko jejich zneužití. Obecně se za bezúhonného považuje ten, kdo nebyl trestán nebo se na něj hledí, jako by nebyl odsouzen, ale to by pro účely zákona o zbraních bylo příliš omezené pojetí.²⁰²

Bezúhonným tak není ten, kdo byl pravomocně uznán vinným trestným činem uvedeným v zákoně o zbraních.²⁰³ Doba, po kterou pak tato osoba nebude považována za bezúhonnou, se řídí podle konkrétního trestného činu a výše nebo druhu trestu, který byl této osobě za jeho spáchání uložen.²⁰⁴ Pohybuje se v rozmezí 3 až 20 let.²⁰⁵ Pachatele těch nejzávažnějších trestných činů (např. vlastizrady nebo vraždy) pak, podle okolností, nelze považovat za bezúhonné už nikdy.²⁰⁶

Při posuzování bezúhonnosti se nepřihlíží k zahlazení odsouzení, ani jiným případům, kdy se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen.²⁰⁷ Přednost má tedy skutečnost, že osoba skutek opravdu spáchala.²⁰⁸

²⁰⁰ Tamtéž, § 5 § 6 odst. 1 a § 8.

²⁰¹ § 28 odst. 1–4 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰² KREML, Antonín, TERYNGEL, Jiří. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 53.

²⁰³ § 22 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁴ KOVÁRNÍK, Libor, MARTÍNEK, Milan. *Zákon číslo 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu: úplné znění zákona ke dni 1. února 2009*. Praha: NAŠE VOJSKO, 2009, s. 34.

²⁰⁵ § 22 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁶ BAČKOVSKÁ, Milena, NOVÁK, Pavel. *Zákon o zbraních. Komentář*. Praha: Linde, 2003, s. 57.

²⁰⁷ § 22 odst. 3 zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁸ BAČKOVSKÁ, Milena, NOVÁK, Pavel. *Zákon o zbraních. Komentář*. Praha: Linde, 2003, s. 58.

Podmínka spolehlivosti je potom posledním sítem, které by mělo zamezit problémovým osobám zbrojní průkaz získat. Reaguje především na tzv. odklony v trestním právu a přestupkovou činnost.²⁰⁹

Za spolehlivou se např. nepovažuje osoba, která prokazatelně nadměrně požívá alkoholické nápoje nebo prokazatelně požívá návykové látky.²¹⁰ Problémový je výklad slov „prokazatelně“ a „nadměrně“. Jedná se zjevně o neurčité právní pojmy, které si správní orgán musí interpretovat.²¹¹ Nadměrné požívání bude takové, které se vymyká běžné konzumaci (způsobuje společenské, pracovní, psychické problémy atd.) a vyvolává u jedince závislost.²¹² Rozsah požívání tedy musí vzbuzovat důvodné pochybnosti o tom, že posuzovaná osoba bude dodržovat podmínky zákona o zbraních.²¹³ Ještě problematičtější je „prokazatelnost“.²¹⁴ Může se dovést např. z opakovaných pobytů v protialkoholní záchytné stanici nebo opakovaného páchání protiprávních činů pod vlivem alkoholu, resp. spáchání pod vlivem návykové látky.²¹⁵ Vzhledem k náročnosti tento důvod zjistit a prokázat, je příslušnými útvary police využíván velmi zřídka.²¹⁶

Dalším „problematickým“ důvodem pro ztrátu spolehlivosti je, pokud je osoba v posledních třech letech pravomocně uznána vinnou ze spáchání více než jednoho přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku, na uvedených úsecích (např. na úseku zbraní a střeliva, proti veřejnému pořádku) a zároveň tím představuje vážné nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost.²¹⁷ Toto ustanovení v minulosti způsobovalo výkladové obtíže. Jedná se totiž o dvě podmínky, které musejí být splněny současně. Osoba tedy musí být v posledních třech letech uznána vinnou ze spáchání více než jednoho přestupku na vybraných úsecích a zároveň tímto jednáním představovat vážné nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost.²¹⁸ Opět se zde jedná o vyložení neurčitého právního pojmu „*vážné nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost*“,

²⁰⁹ KREML, Antonín, TERYNGEL, Jiří. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 57.

²¹⁰ § 23 odst. 1 písm. b) zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²¹¹ BAUEROVÁ, Veronika. *Neurčité právní pojmy aneb trochu o umění právní interpretace a aplikace (argumentace)* [online]. *ustavprava.cz*, 22. června 2018 [cit. 14. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2018/06/neurcite-pravni-pojmy-aneb-trochu-o-umeni-pravni-interpretace-a-aplikace-argumentace/>.

²¹² KREML, Antonín, TERYNGEL, Jiří. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 58.

²¹³ Tamtéž.

²¹⁴ BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 126.

²¹⁵ Tamtéž.

²¹⁶ KREML, Antonín, TERYNGEL, Jiří. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, s. 58.

²¹⁷ § 23 odst. 1 odst. 1 písm. c) zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁸ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. dubna 2013, sp. zn. 30 A 25/2012-59.

keré správní orgán musí provést a vyhodnotit, zda je v konkrétním případě naplněn, nebo ne.²¹⁹ Pokud správní orgán posoudí spolehlivost pouze na základě pravomocných rozhodnutí o spáchání více než jednoho přestupku v posledních třech letech, učiní tak v rozporu se zákonem.²²⁰ S tímto výkladem se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.²²¹

3.3 Dílčí závěr

Tato kapitola analyzuje slabé stránky právní úpravy zbrojního průkazu a podmínek pro jeho vydání a následné držení. Mezi ně lze zařadit rozdělení jednotlivých skupin zbrojního průkazu, které je nadbytečné a spíše matoucí. Rozdíly v nárocích pro získání jednotlivých skupin jsou totiž pouze minimální, a tak prakticky není ani důvod je takto rozlišovat. Odlišnosti v oprávnění držitelů konkrétních skupin jsou už sice znatelnější, nicméně jsou eliminovány právě možností zvolit si libovolnou kombinaci skupin, což pouze nepatrně zvýší nároky pro získání zbrojního průkazu, ale zato zajistí veškerá možná oprávnění. Vhodnější by proto bylo výrazněji odlišit náročnost zkoušky odborné způsobilosti pro získání jednotlivých skupin, aby toto rozdělení skutečně mělo svůj smysl.

Z podmínek se jako nejproblematictější jeví zejména zdravotní způsobilost. Ta je zcela určitě, zejména v posledních letech, i tou nejvíce veřejně diskutovanou podmínkou a její úprava v zákoně o zbraních tuto diskusi opravňuje. Bohužel je tato úprava příliš matoucí a poměrně nedbalá. Dostatečně nezaručuje, že vyšetření zdravotního stavu odhalí případnou zdravotní nezpůsobilost. Nenutí lékaře k tomu, aby se v případě pochybností o zdravotní způsobilosti svého pacienta tímto dále zabývali, případně věc ohlásili správnímu orgánu, tedy Policii ČR. Na druhou stranu ani lékařům nenabízí snadnou možnost, jak si ověřit, zda pacient je či není držitelem zbrojního průkazu. Celý systém komunikace mezi jednotlivými lékaři a lékaři a policií je zkostnatělý a příliš komplikovaný. A to i v případě, kdy kvůli změně zdravotního stavu akutně hrozí ohrožení života nebo zdraví.

Zlepšit by se tato problematická místa mohla zjednodušením celého systému komunikace a uložení povinnosti lékařům i správnímu orgánu v určitých situacích jednat jasně stanoveným postupem. Pokud by například lékař měl podezření na změnu zdravotního stavu svého pacienta, měl by povinnost své podezření oznámit pouze správnímu orgánu, který by zase *ex lege* musel např. zadržet zbraně a nařídít jejich držiteli podrobit se novému zdravotnímu vyšetření. Protože dnes lékař ani nemusí mít informaci o tom, že jeho pacient je držitelem zbrojního průkazu, dalo by se uvažovat i o tom, že by lékaři měli povinnost si tuto

²¹⁹ Tamtéž.

²²⁰ Tamtéž.

²²¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2019, sp. zn. 9 As 412/2018-33, odst. 10.

informaci (např. od policejního orgánu nebo přímým přístupem do centrálního registru zbraní) zjistit v případě podezření na takovou změnu zdravotního stavu pacienta, kdy by mohl pro sebe nebo své okolí představovat vážné nebezpečí (např. podezření, že by trpěl nějakou ze zákonem taxativně stanovených nemocí).

V neposlední řadě je pozornost věnována i hojně diskutované možnosti povinných psychotestů. V této otázce je společnost nejednotná a nejinak je tomu i u odborníků a politiků. I z tohoto důvodu by se nejprve měly napravit výše zjištěné nedostatky a plošné zavedení povinných psychotestů by mělo být až tou poslední možnou variantou.

Podmínky bezúhonnosti a spolehlivosti pak mají pouze mírné nedostatky, které by se změnou právní úpravy zřejmě ani vyřešit nedaly. Jde spíše o opakovaná selhání správního orgánu při vyhodnocování jednoho z důvodů pro ztrátu spolehlivosti a relativní obtížnost prokázat nadměrné požívání alkoholických nápojů.

4. Zbrojní oprávnění

Zbrojní oprávnění je nástupcem zbrojního průkazu, který v novém zákoně o zbraních v podstatě nahrazuje. Úprava zbrojního oprávnění se od zbrojního průkazu v mnohém liší. Tyto změny především reagují na požadavky evropské legislativy a problematická místa dosavadní právní úpravy.

Žadatelé o zbrojní oprávnění budou samozřejmě i podle nové právní úpravy muset splnit zákonem stanovené podmínky. Za účelem ještě efektivnější ochrany společnosti před případným zneužitím zbraní je jejich obsah rovněž předmětem řady změn.

Tato kapitola proto analyzuje právní úpravu zbrojního oprávnění v novém zákoně o zbraních. Zaměřuje se zejména na rozdělení zbrojního oprávnění na jednotlivé druhy a podmínky pro jeho vydání a následné držení. Nejvýznamnější změny zároveň komparuje s dosavadní právní úpravou zbrojního průkazu.

4.1 Obecně o zbrojním oprávnění a jeho druzích

Zbraně podléhající registraci (kat. R1-R4), střelivo do nich a regulované součásti těchto zbraní mohou civilní osoby nabývat a dále s nimi disponovat pouze na základě zbrojního oprávnění.²²² Doba platnosti zbrojního oprávnění je časově neomezená, nicméně je (obecně) nutné co pět let předložit posudek o zdravotní způsobilosti.²²³ Tento posudek se vydává s dobou platnosti pěti let, ale samozřejmě zůstala zachována i možnost vydat ho na dobu kratší, odůvodňuje-li to zdravotní stav.²²⁴ Prakticky tak doba platnosti posudku o zdravotní způsobilosti ovlivňuje i existenci zbrojního oprávnění. I nadále je vydání oprávnění nárokové.²²⁵

Nově už nejde o fyzický listinný doklad, ale je rozhodující existence tohoto oprávnění v centrálním registru zbraní.²²⁶ Jde o další postup v procesu elektronizace výkonu státní správy a rozvoje služeb eGovernmentu.²²⁷ Zrušení fyzických dokladů je pozitivní novinkou.

Účelem takového dokladu totiž je prokázání existence daného oprávnění (nakládat s příslušnými zbraněmi a střelivem), jenomže jeho předložení reálně prokazuje pouze existenci

²²² Viz 2. kapitola.

²²³ GAWRON, Tomáš. *Návrh nového zákona o zbraních II: podmínky získání zbrojního oprávnění* [online]. zbrojnice.com, 15. ledna 2019 [cit. 19. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/01/15/navrh-noveho-zakona-o-zbranich-ii-podminky-ziskani-zbrojniho-opravneni/>.

²²⁴ § 15 odst. 2 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 19. ledna 2024].

²²⁵ Tamtéž, § 13 odst. 2.

²²⁶ Předkládací zpráva k novému zákonu o zbraních, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCJRBT5UB/ALBSCJRC2BEV>. [cit. 20. ledna 2024] S. 1.

²²⁷ Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), sněmovní tisk 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 20. ledna 2024]. S. 20-21.

tohoto oprávnění v době vydání dokladu a nezohledňuje možnost, že byl daný doklad např. odejmut, je evidován jako ztracený nebo je zfalšovaný.²²⁸ Z tohoto důvodu mají podnikatelé v oboru zbraní a střeliva již několik let přímý přístup do centrálního registru zbraní, kde se všechny tyto existující oprávnění evidují (např. existence a platnost zbrojního průkazu a povolení pro nabytí zbraně kat. B).²²⁹ Díky technologickému pokroku, kdy má téměř každý přístup k internetu i pomocí svého mobilního telefonu, tak ztrácí fyzický doklad svůj význam. Správní orgány i podnikatelé si existenci příslušného oprávnění jednoduše ověří v centrálním registru zbraní.

Držitelům zbrojního oprávnění navíc odpadne i řada povinností, které se s fyzickým zbrojním průkazem nevyhnutelně pojily. Jde např. o povinnost ohlásit ztrátu zbrojního průkazu, nutnost jej po vypršení platnosti obnovit nebo povinnost mít zbrojní průkaz u sebe, když má držitel u sebe zbraň.²³⁰ Pokud tedy aktuálně držitel např. „zapomene“ zbrojní průkaz doma a půjde se zbraní na procházku, bude toto jednání přestupkem.²³¹ Veškerými oprávněními přitom takový držitel disponuje.

Nový zákon o zbraních reaguje i na neúčelnou úpravu skupin zbrojního průkazu. Nově je zbrojní oprávnění rozděleno pouze na 2 druhy. Jedná se o obecné zbrojní oprávnění a rozšířené zbrojní oprávnění.²³² Rozšířené zbrojní oprávnění v sobě zahrnuje i obecné zbrojní oprávnění a opravňuje fyzickou osobu k více činnostem.²³³ Z nich je pro civilního držitele zbraní podstatné oprávnění skrytě nosit zbraň podléhající registraci.

V praxi se držitelé zbrojního průkazu pro skupiny D nebo E budou považovat za držitele rozšířeného zbrojního oprávnění a držitelé zbrojního průkazu skupiny A, B nebo C za držitele obecného zbrojního oprávnění.²³⁴ Pro civilního držitele zbraní je tato úprava mnohem přehlednější a také účelnější, a proto ji lze považovat za přínosnou. V zásadě totiž mají, na rozdíl od dosavadního stavu, držitelé rozšířeného i obecného zbrojního oprávnění stejná práva a povinnosti. Nejvýznamnější rozdíl pro ně představuje pouze oprávnění skrytě nosit zbraň podléhající registraci.

Co se týče podmínek pro vydání jednotlivých druhů zbrojního oprávnění, rozdíl je pouze v minimální věkové hranici a náročnosti zkoušky odborné způsobilosti.

²²⁸ Tamtéž.

²²⁹ Tamtéž.

²³⁰ Tamtéž.

²³¹ § 76a odst. 8 písm. c) zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.

²³² § 12 odst. 1. vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 21. ledna 2024].

²³³ Tamtéž, § 12 odst. 2.

²³⁴ Tamtéž, § 150 odst. 8.

4.2 Podmínky pro vydání

Podmínky pro vydání zbrojního oprávnění jsou sice na první pohled totožné s dosavadní právní úpravou, nicméně došlo k významným obsahovým změnám. Tato podkapitola se zaměřuje na ty nejvýznamnější z nich (celkově je totiž změn značné množství). Změny, anebo naopak opomenuté problémy, analyzuje a komparuje s dosavadní právní úpravou.

4.2.1 Zdravotní způsobilost

Jak je uvedeno v předchozí kapitole, zdravotní způsobilost představuje jednu z klíčových podmínek pro získání zbrojního oprávnění/průkazu. Tato podmínka je slabou stránkou dosavadní právní úpravy, což se nový zákon o zbraních snaží napravit množstvím podstatných změn.

V první řadě je k vydání posudku o zdravotní způsobilosti příslušný pouze poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství, tedy praktický lékař žadatele, resp. držitele zbrojního oprávnění.²³⁵ Je tak odstraněn dosavadní negativní stav, kdy se osoba posuzujícího lékaře v určitých případech lišila.

Další pozitivní změny jsou v oblasti případné ztráty zdravotní způsobilosti. Nově policejní orgán musí požádat posuzujícího lékaře o vydání mimořádného zdravotního posudku v případě, že existují pochybnosti o trvání zdravotní způsobilosti držitele zbrojního oprávnění.²³⁶ Je tak napraven nedostatek, který je kritizován v předchozí kapitole. V dosavadní právní úpravě totiž policie takovou povinnost nemá, jedná se pouze o možnost takto postupovat.

Pokud navíc existuje podezření, že se posuzovaná osoba snaží ovlivnit nestrannost zjištění své zdravotní způsobilosti, krajské ředitelství policie určí jiného poskytovatele lékařských služeb, který posudek vydá.²³⁷ To samé platí v případě, kdy by lékař posudek z nějakého důvodu vydat nemohl, anebo pokud by nešlo zdravotní způsobilost zjistit jiným způsobem.

Tuto novou pravomoc správního orgánu lze rovněž hodnotit kladně. Zájem na nezávislém a čistě odborném zjištění zdravotního stavu žadatele/držitele zbrojního oprávnění je totiž klíčový. Samotnou snahu o ovlivnění nestrannosti sice bude zřejmě obtížné prokázat, nicméně alespoň existuje nástroj, jak tuto situaci řešit. Dá se předpokládat, že ovlivnění nestrannosti zjištění zdravotní způsobilosti bude moci spočívat nejen přímo v ovlivňování posuzujícího lékaře (např. úplatek, vyhrožování, apel na kamarádské vztahy atd.), ale i ve všech dalších jednáních, které budou způsobilé ovlivnit výsledek zdravotního posudku. Mohlo by se

²³⁵ Tamtéž, § 15 odst. 5.

²³⁶ Tamtéž, odst. 4.

²³⁷ Tamtéž, odst. 5.

tedy jednat např. o působení na zdravotní sestru lékaře (opět úplatek, sdělení lživé informace atd.), která by následně působila na samotného lékaře, působení na osoby blízké lékaři nebo předložení nepravdivých nebo zkreslených informací lékaři. Důležité je, že v případě, kdy se policejnímu orgánu informace zakládající takové podezření dostanou, musí určit jiného zpracovatele zdravotního posudku. Takové informace pak může policejnímu orgánu sdělit kdokoli, ale bude nutné vylíčit okolnosti tak, aby toto podezření mohly založit.

Změněny byly rovněž i práva a povinnosti dalších ošetřujících lékařů držitele zbrojního oprávnění. Pokud jakýkoli ošetřující lékař (tedy nikoli pouze praktický lékař, který je příslušný k vydání zdravotního posudku) zjistí, že jeho pacient je držitelem zbrojního oprávnění a trpí nemocí, vadou nebo stavem, které vylučují nebo omezují jeho zdravotní způsobilost, musí tuto skutečnost bez zbytečného odkladu oznámit policii.²³⁸ Policie tak bude rovnou informována o případném nebezpečí a bude muset jednat. Tato úprava je oproti dosavadnímu stavu (viz předchozí kapitola) přímočará a zajistí rychlé předání takto důležitých informací příslušným orgánům. Rovněž je odstraněn nedostatek v komplikované komunikaci mezi lékaři navzájem a lékaři a policejním orgánem. Každý ošetřující lékař je navíc nově oprávněn přímo nahlédnout do centrálního registru zbraní a zde si ověřit, zda je jeho pacient držitelem zbrojního oprávnění, nebo ne.²³⁹ Zjištění této podstatné informace mu tak zabere nanejvýš pár minut.

Možný problém lze spatřovat zejména v tom, že nový zákon o zbraních počítá s tím, že ošetřující lékař musí „zjistit“, že jeho pacient trpí nemocí, vadou nebo stavem, které vylučují nebo omezují jeho zdravotní způsobilost. Ze znění zákona tak vyplývá, že lékař si změnou zdravotní způsobilosti musí být jistý. Vhodnější by bylo zachovat i ustanovení, podle kterého by lékař musel policii oznámit i „pouhé“ důvodné podezření, že mohlo dojít k vyloučení nebo omezení zdravotní způsobilosti jeho pacienta.

Další silnou stránkou jsou nově taxativně stanovené případy, kdy osobu *ex lege* nelze považovat za zdravotně způsobilou. Jedná se o osoby, kterým bylo uloženo ochranné léčení nebo u nichž bylo v minulosti zastaveno trestní stíhání pro nepřičetnost a další.²⁴⁰ Tyto osoby pak musí prokázat svou zdravotní způsobilost nejen lékařským posudkem, ale navíc i znaleckým posudkem z určitého oboru zdravotnictví.²⁴¹ Jde o „pojistku“, že si potenciálně

²³⁸ Tamtéž, § 17 odst. 1.

²³⁹ Tamtéž, odst. 2.

²⁴⁰ Tamtéž, § 16.

²⁴¹ Tamtéž, odst. 1.

problémová osoba nebude moci vyhledávat a zkoušet praktické lékaře tak dlouho, až jí nějaký vyhoví a vyhotoví kladný posudek o zdravotní způsobilosti.²⁴²

Povinné psychologické vyšetření pro všechny žadatele o vydání zbrojního oprávnění zavedeno není. Nicméně o tomto návrhu nadále probíhá diskuze a není vyloučeno, že se v nějaké formě v konečném znění zákona objeví.

I přesto, že v otázce zdravotní způsobilosti zůstala problémová místa, jsou patrné převážně pozitivní změny. Zejména se jedná o odstranění složitého systému komunikace mezi jednotlivými lékaři a policejním orgánem, povinnost lékařů a policejního orgánu za určitých okolností jednat určitým způsobem namísto pouhé možnosti a restriktivnější přístup prokazování zdravotní způsobilosti osob, u kterých kvůli jejich minulosti existuje obava, že by mohly zbraně zneužít.

4.2.2 Odborná způsobilost

Odborná způsobilost patří k těm podmínkám, ve kterých bohužel k žádným zásadním změnám nedošlo. Ve stručnosti je pro získání rozšířeného zbrojního oprávnění nutné pouze správně zodpovědět další 2 testové otázky (26 x 28 správných odpovědí ze 30 otázek) a dosáhnout 2 zásahů terče navíc (6 x 8 zásahů z 10 výstřelů).²⁴³

Tento rozdíl v náročnosti tak nepředstavuje žádnou relevantně složitou překážku, a je proto otázkou, jestli bude mít toto rozdělení prakticky vůbec nějaký význam. V absolutních číslech totiž aktuálně naprosto převažují držitelé zbrojního průkazu skupiny E pro ochranu zdraví, života a majetku, kteří už podle aktuální právní úpravy museli projít „nejtěžší“ variantou zkoušky odborné způsobilosti a (zřejmě) chtějí mít možnost skrytě nosit zbraň u sebe.²⁴⁴ Pro žadatele tedy bude výhodnější rovnou žádat o rozšířené zbrojní oprávnění, protože tím získají veškerá oprávnění (pro civilní držitele bude primárně důležité skryté nošení zbraně) a jen nepatrně se jim zvedne obtížnost zkoušky. Bylo by vhodnější, kdyby se podmínky pro úspěšné absolvování zkoušky odborné způsobilosti lišily výrazněji, aby bylo rozšířené zbrojní oprávnění skutečně náročnější získat. Jinak toto rozdělení postrádá smysl.

²⁴² GAWRON, Tomáš. *Zvýšení bezpečnostních aspektů v návrhu nového zákona o zbraních* [online]. epravo.cz, 20. března 2020 [cit. 22. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zvyseni-bezpecnostnich-aspektu-v-navrhu-noveho-zakona-o-zbranich-110798.html?mail>.

²⁴³ § 20 odst. 3 vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 23. ledna 2024].

²⁴⁴ GAWRON, Tomáš. *Zbraňové statistiky 2023: Růst počtu držitelů zbrojních průkazů zpomalil, setrvalý nárůst registrovaných zbraní* [online]. zbrojnice.com, 8. ledna 2024 [cit. 23. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2024/01/08/zbranove-statistiky-2023-rust-poctu-drzitelu-zbrojnich-prukazu-zpomalil-setrvaly-narust-registrovanych-zbrani/>.

4.2.3 Bezúhonnost a spolehlivost

Výrazné změny se dotkly i podmínek bezúhonnosti a spolehlivosti. Ty jsou koncipovány důsledněji a přináší nový, striktní přístup.²⁴⁵

Doživotně nově nelze považovat za bezúhonnou osobu, která byla pravomocně odsouzena za trestný čin, za jehož spáchání lze uložit výjimečný trest.²⁴⁶ Rozhodné tedy není to, jestli byl výjimečný trest v konkrétním případě skutečně uložen, ale to, jestli byl spáchán trestný čin, za který takový trest uložit lze.²⁴⁷

Pachatel jakéhokoli úmyslného trestného činu se pak sice stále nepovažuje za bezúhonného po dobu v rozmezí 3 až 20 let, ale podstatně se rozšířil okruh trestných činů, které ztrátu bezúhonnosti způsobují.²⁴⁸ Pokud navíc takový trestný čin byl spáchán určitým způsobem, např. v souvislosti s nakládáním se zbraní, prodlužuje se *ex lege* tato doba o jednu třetinu, resp. ve všech případech se bude jednat minimálně o dobu 10 let.²⁴⁹

Těmito změnami je více okleštěn princip, že až na výjimky má každý možnost znovunabytí bezúhonnost, ze kterého vychází dosavadní zákon o zbraních.²⁵⁰ Rozšíření trestných činů, za jejichž spáchání se ztrácí bezúhonnosti navždy, lze vnímat pozitivně, protože se jedná o společensky tak nebezpečná jednání, že by jejich pachatelé neměli mít možnost disponovat regulovanými zbraněmi a střelivem už nikdy.

Nicméně v některých ostatních případech je vhodnost a účelnost razantního prodloužení doby pro znovunabytí bezúhonnosti sporná. Jestli totiž pachatel bude namísto 20 let čekat na znovunabytí bezúhonnosti 30 let, tedy za celou tuto dobu nespáchá další trestný čin, je poměrně nepodstatné. Resp. to, že bude muset čekat o 10 let více, nijak nezaručí větší bezpečnost nebo jistotu, že se daná osoba skutečně „napravila“.

Co se týče podmínky spolehlivosti, důsledněji se upravují např. odklony v rámci trestního řízení a nově se zohledňuje i to, jestli byl posuzované osobě uložen trest zákazu

²⁴⁵ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. ledna 2024]. Zvláštní část, § 18.

²⁴⁶ § 18 odst. 1 písm. a) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. ledna 2024].

²⁴⁷ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. ledna 2024]. Zvláštní část, § 18.

²⁴⁸ § 18 odst. 1 písm. b) vládního návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. ledna 2024].

²⁴⁹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. ledna 2024]. Zvláštní část, § 18.

²⁵⁰ GAWRON, Tomáš. *Zvýšení bezpečnostních aspektů v návrhu nového zákona o zbraních* [online]. epravo.cz, 20. března 2020 [cit. 25. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zvyseni-bezpecnostnich-aspektu-v-navrhu-noveho-zakona-o-zbranich-110798.html?mail>.

činnosti související s nakládáním se zbraněmi nebo střelivem.²⁵¹ Typicky se sice trest zákazu činnosti bude překrývat se ztrátou bezúhonnosti nebo spolehlivosti, nicméně existují i případy, kdy tomu tak nebude a taková osoba by pak podmínku spolehlivosti i přes zákaz splňovala.²⁵² Tyto zpřesňující změny jsou tak rovněž vítaným zlepšením.

4.3 Dílčí závěr

Tato kapitola analyzuje právní úpravu zbrojního oprávnění a některých podmínek pro jeho získání a držení, kterou následně komparuje s dosavadním zákonem o zbraních. Mezi nejvýraznější novinky patří zejména elektronizace tohoto oprávnění. S odpadnutím povinnosti mít oprávnění jako fyzický doklad se pojí celá řada pozitiv, a to jak pro jeho držitele, tak i pro orgány veřejné moci a podnikatele v oblasti zbraní a střeliva. Jedná se např. o jasnou prokazatelnost existence takového oprávnění nebo odpadnutí povinnosti zbrojní oprávnění obnovovat.

Nově „zredukované“ dva druhy zbrojního oprávnění zpřehledňují komplikovaný a nepřehledný stav dosavadní právní úpravy. Pozitivní je také to, že je odstraněna zbytečně rozdílná úprava práv a povinností jednotlivých skupin zbrojního průkazu.

Jednotlivé podmínky pro získání a držení zbrojního oprávnění jsou koncipovány stručněji a mnohdy napravují nevyhovující nebo zbytečně komplikovanou dosavadní právní úpravu.

Zřejmě nejvýraznější změny se dotýkají podmínky zdravotní způsobilosti. Ta nyní nutí příslušné orgány, ať už lékaře nebo policii, v případě pochybností o zdravotní způsobilosti osoby jednat určitým způsobem a zefektivňuje systém vzájemné komunikace.

Nově je jasně stanoven konkrétní poskytovatel lékařských služeb, který je příslušný k provedení prohlídky a vydání zdravotního posudku. V případě pochybností o zdravotní způsobilosti držitele zbrojního oprávnění policejní orgán musí jednat a vyžádat si posudek nový. To je vítaná změna oproti dosavadnímu stavu, kdy policejní orgán má pouze možnost takto jednat, ale není to jeho povinnost. Zlepšen byl rovněž systém komunikace mezi lékaři a policií. Jakýkoli ošetřující lékař držitele zbrojního oprávnění oznamuje změnu jeho zdravotní způsobilosti pouze a rovnou policii. Nemusí tedy změnu ohlašovat prvně posuzujícímu lékaři takového pacienta. Ošetřující lékaři totiž ani mnohdy neví, kdo je posuzující lékař jeho pacienta, a informovat ho o změně zdravotního stavu tak ani nemohou.

²⁵¹ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 25. ledna 2024]. Zvláštní část, § 19.

²⁵² Tamtéž.

Žádoucí je rovněž přímý přístup kteréhokoli ošetřujícího lékaře přímo do centrálního registru zbraní, kde si může ověřit, zda je jeho pacient držitelem zbrojního oprávnění, nebo ne. Odpadá tak další překážka, kdy lékař nejprve mohl požádat policii o tuto informaci, a až pak postupovat dále.

Vhodné je i taxativní stanovení případů, ve kterých osoba není *ex lege* z určitých důvodů zdravotně způsobilá. Tato pojistka tak zabrání tomu, aby se dalšímu okruhu rizikových osob dostaly zbraně do rukou. I další změny, např. nutnost prokázat zdravotní způsobilost i znaleckým posudkem u určitých osob a stanovení postupu v případě, kdy se osoba snaží nepříznivě ovlivnit posuzujícího lékaře při zjišťování zdravotní způsobilosti, mají pro řádné posouzení pozitivní přínos.

Prostor ke zlepšení je především v úpravě postupu ošetřujícího lékaře, který podle aktuálního znění návrhu zákona musí „zjistit“ změnu zdravotní způsobilosti držitele zbrojního oprávnění, aby mu vznikla povinnost o tom informovat policii. Vhodnější by bylo, kdyby měl lékař povinnost oznámit policii i „pouhé“ podezření na změnu zdravotního stavu.

Problémem zůstává také to, že ošetřující lékař nemusí vědět, jestli je jeho pacient držitelem zbrojního oprávnění. I kdyby u něj tedy zjistil změnu vylučující podmínku zdravotní způsobilosti, nemusela by se tato informace dostat k policejnímu orgánu. Stále se proto dá uvažovat o tom, že by lékař mohl mít v případě zjištění (i podezření) takové změny povinnost si z centrálního registru zbraní ověřit, jestli je jeho pacient držitelem zbrojního oprávnění.

V posuzování odborné způsobilosti žadatele o zbrojní oprávnění došlo rovněž k zpřehlednění právní úpravy a odstranění některých neúčelných odchylek při samotné zkoušce. Slabou stránkou ovšem i nadále zůstává minimální rozdíl v náročnosti zkoušky mezi jednotlivými druhy zbrojního oprávnění. Ten je dokonce ještě menší než v zákoně o zbraních. Podmínka odborné způsobilosti je přitom jediná (nepočítaje věk), jejíž obsah je pro získání obecného a rozšířeného zbrojního oprávnění rozdílný. Nesporně by tedy mělo být podstatně složitější úspěšně zvládnout zkoušku v případě žádosti o rozšířené zbrojní oprávnění, což se zde neděje. Odstupňování náročnosti je naprosto minimální. Bylo by proto vhodné ji více diferencovat, protože z pohledu civilního žadatele je v tomto případě „výhodnější“ rovnou žádat o oprávnění rozšířené, se kterým se pojí i právo nosit zbraň skrytě u sebe.

V neposlední řadě se změny dotkly i podmínek bezúhonnosti a spolehlivosti. Obě podmínky jsou upraveny přísněji a více do detailu, což lze vzhledem k možným rizikům považovat za správné. Pouze v určitých případech, kdy se razantně prodloužila délka doby, po kterou není možné osobu považovat za bezúhonnou, je toto prodloužení možná až příliš přísné a ve výsledku neúčelné.

Závěr

Cílem této práce bylo odhalit nedostatky a problematické aspekty současné právní úpravy v oblasti nabývání zbraní a střeliva a následně tuto právní úpravu komparovat s vládním návrhem nového zákona o zbraních a střelivu za účelem navržení možných zlepšení v oblastech, kde k nim nedošlo. Protože se jedná o právní úpravu rozsáhlou, zaměřila se tato práce na danou problematiku pouze z perspektivy civilní osoby, která si zbraně a střelivo pořízuje nikoli z důvodu podnikání nebo zaměstnání. K dosažení tohoto cíle se práce snažila najít odpovědi na výzkumné otázky, které jsou uvedeny v jejím úvodu.

První kapitola se zabývala úvodem do dané do dané problematiky a zkoumala, jak se jednotlivé právní předpisy a mezinárodní dokumenty v oblasti zbraní a střeliva ovlivňují mezi sebou. Bylo zjištěno, že i když primární roli v této oblasti stále zastávají předpisy vnitrostátní, stále více roste vliv předpisů a dokumentů mezinárodní povahy, zejména právních předpisů EU. I když jsou patrné i kroky k celosvětové harmonizaci regulace civilního nabývání zbraní a střeliva, je tato regulace stále na svém pomyslném začátku a vnitrostátní úpravu ovlivňuje pouze obecně. Naproti tomu Legislativa EU působí na vnitrostátní úpravu přímo, stanovuje detailní požadavky a v posledních letech byla i hlavním iniciátorem významných změn, na které byli čeští zákonodárci nuceni, někdy i přes svůj odpor, adekvátně reagovat.

Druhá kapitola se věnovala otázce stanovení vhodného okruhu zbraní a střeliva pro účely právní regulace a dále analyzovala a komparovala jednotlivé kategorie zbraní a střeliva dle zákona o zbraních a nového zákona o zbraních. V první otázce se došlo k závěru, že aktuální okruh regulovaných zbraní není zcela dostačující. Zcela opomenuty jsou totiž např. zbraně chladné a mechanické, takže s nimi může nakládat v podstatě kdokoli, a to bez splnění jakýchkoli podmínek, což nelze považovat za žádoucí. Tento nedostatek by mohl být napraven změnou právní úpravy, zejm. stanovením alespoň základních podmínek (např. plnoletosti a svéprávnosti) pro nabývání těchto zbraní, resp. těch nejnebezpečnějším z nich.

Co se týče problému spojeného s neúčelností rozdělení kategorií zbraní a střeliva, bylo zjištěno, že reakcí zákonodárce na zbraňové směrnice EU vznikly v zákoně nové kategorie zbraní, které by sice formálně mělo být obtížnější získat, nicméně v praxi tomu tak není. Jde o zbraně kategorie A-I, resp. R2, na které je potřeba dostat od správního orgánu „výjimku“, která je ale ve své podstatě pro většinu žadatelů nároková, takže se o žádnou výjimku v pravém slova smyslu nejedná. Bylo by proto vhodné poskytnout správnímu orgánu větší prostor v rámci správního uvážení při vydávání těchto výjimek tak, aby se skutečně o výjimky jednalo.

Třetí kapitola se zaměřila na právní úpravu zbrojního průkazu a jednotlivé podmínky pro jeho vydání a držení. V této oblasti bylo nalezeno množství slabých míst. Jednalo se o dnes již neúčelné rozdělení zbrojního průkazu na jednotlivé skupiny, jejichž právní úprava je matoucí a rozdíly mezi nimi jsou ve výsledku stejně smazány relativně podobnou náročností podmínek (zejm. zkoušky odborné způsobilosti) k jejich získání. Další nedostatky se týkaly některých podmínek, zejména podmínky zdravotní způsobilosti. Bylo zjištěno, že její právní úprava je vyloženě nedostatečná a dalo by se říct, že je celá postavena zmatečně a neefektivně. Hlavním problémem je komplikovaný a v podstatě nefungující systém komunikace mezi dotčenými subjekty (lékařem a policejním orgánem), nebo zcela laxní a neodpovědný postup v případě pochybností o zdravotní způsobilosti držitele zbrojního průkazu.

Jak bylo uvedeno v dílčím závěru k této kapitole, vyřešit by se tyto problémy daly výraznějším odlišením náročnosti zkoušky odborné způsobilosti, zjednodušením systému komunikace mezi lékaři a správním orgánem a uložení povinnosti lékařům i správnímu orgánu jednat v určitých situacích jasně stanoveným postupem.

Závěrečná kapitola na tuto oblast navazovala a zabývala se právní úpravou zbrojního oprávnění. Pozornost byla zaměřena na nejvýraznější změny, které tento nový institut přinesl, a zejména pak na to, jestli tyto změny dostatečně reagovaly na zjištěné problémy dosavadní právní úpravy.

Mezi nejvýraznější pozitivní změny lze zařadit např. elektronizaci daného oprávnění, díky čemuž odpadla jeho držiteli řada povinností a zlepšila se i jeho prokazatelnost. Žádoucí je rovněž zredukování pěti skupin zbrojního průkazu na dva druhy zbrojního oprávnění, čímž se zpřehlednil dosavadní komplikovaný stav a odstranily se zbytečné rozdíly v právech a povinnostech držitelů jednotlivých skupin, resp. druhů zbrojního oprávnění.

Slabou stránkou ovšem zůstala téměř identická náročnost zkoušky k prokázání odborné způsobilosti. Díky té se každému žadateli „vyplatí“ rovnou si požádat o rozšířené zbrojní oprávnění, se kterým se pojí více oprávnění. Tento nedostatek by se dal napravit odstupňováním náročnosti zkoušky tak, aby bylo pro žadatele reálně obtížnější získat rozšířené zbrojní oprávnění. Ten by si pak musel rozmyslet, jestli skutečně potřebuje více oprávnění (zejm. možnost nosit skrytě zbraň), nebo mu postačí obecné zbrojní oprávnění.

Co se týče problematických míst některých podmínek, zřejmě nejvýraznějšími změnami prošla podmínka zdravotní způsobilosti. Je nutné vyzdvihnout, že ta nově reaguje na téměř všechny zjištěné nedostatky dosavadní právní úpravy a velice efektivně je řeší. Prostor ke zlepšení je zejména v oblasti postupu ošetřujícího lékaře, kdy by bylo vhodné, aby měl takový lékař povinnost nahlásit policejnímu orgánu i podezření na změnu vylučující zdravotní

způsobilost držitele zbrojního oprávnění, a dále také v oblasti informovanosti. Jelikož lékaři vzniká povinnost ohlásit změnu, která vylučuje zdravotní způsobilost držitele zbrojního oprávnění, pouze v případě, že si je sám vědom, že je jeho pacient takovým držitelem, mohlo by být vhodné uložit lékaři povinnost, aby si v případě že zjistí, nebo bude mít podezření, že se u jeho pacienta změnil zdravotní stav v takové míře, že by pro sebe nebo své okolí mohl představovat vážné nebezpečí, musel zjistit z centrálního registru zbraní (nebo dotazem u policejního orgánu), jestli tento pacient náhodou držitelem zbrojního oprávnění není.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

1. BARTOŠEK, Jan, BAČKOVSKÁ, Milena. *Zbraně a střelivo*. Praha: C. H. Beck, 2021, 254 s.
2. BOBEK, Michal a kol. *Vnitrostátní aplikace práva Evropské unie*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, 593 s.
3. FIŠER, Miroslav. *Konstrukce loveckých, sportovních a obranných zbraní*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006, 144 s.
4. HAMULÁK, Ondrej. *Právo Evropské unie v judikatuře Ústavního soudu České republiky*. Praha: Leges, 2010, 256 s.
5. HANUŠKA, David. *Cestování se zbraní na území Německa, Rakouska, Švýcarska a Lichtenštejnska*. Praha: Leges, 2010, 96 s.
6. JUŘÍČEK, Ludvík a kol. *Ranivá balistika: technické, soudnělékařské a kriminalistické aspekty*. Ostrava: KEY Publishing, 2017, 614 s.
7. KOMENDA, Jan. *Zákon o zbraních v praxi*. Brno: Jan Komenda, 2005, 185 s.
8. KOMENDA, Jan. *Zbraně a střelivo mezi paragrafy*. Modřice: Josef Tůma, 2003, 266 s.
9. KOVÁRNÍK, Libor, MARTÍNEK, Milan. *Zákon číslo 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu: úplné znění zákona ke dni 1. února 2009*. Praha: NAŠE VOJSKO, 2009, 239 s.
10. KOVÁRNÍK, Libor, ROUČ, Miroslav. *Zbraně a střelivo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, 247 s.
11. KREUZ, Petr a kol. *Vladislavské zřízení zemské a navazující prameny*. Dolní Břežany: Scriptorium, 2007, 528 s.
12. LIŠKA, Přemysl. *Udělal si sami. Příběhy podomácku upravených a vyrobených střelných zbraní*. Praha: Mladá fronta, 2008, 240 s.
13. MALÁNÍK, Zdeněk. *Jak získat zbrojní průkaz*. Brno: CPress, 2022, 371 s.
14. MALÝ, Karel a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 3. vydání. Praha: Leges, 2010, 640 s.
15. ONDŘEJKOVÁ, Jana. *Princip přednosti evropského práva v teorii a soudní praxi*. Praha: Leges, 2012, 192 s.

Komentáře

1. BAČKOVSKÁ, Milena, NOVÁK, Pavel. *Zákon o zbraních. Komentář*. Praha: Linde, 2003, 236 s.

2. DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: Komentář* [online databáze]. Wolters Kluwer, 2015 [cit. 14 listopadu 2023]. Dostupné z: databáze aspi.cz.
3. KREML, Antonín, TERYNGEL, Jiří. *Zákon č. 119/2002 Sb., o zbraních. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2009, 548 s.
4. TERYNGEL, Jiří, KREML, Antonín. *Zákon o zbraních a střelivu s komentářem*. Praha: Orac, 2004, 313 s.

Odborné časopisy

1. ŘEHULKA, Hynek a kol. *Smrtelné poranění hlavy šípem vystřeleným z kuše s neobvykle zachovanou poúrazovou vlní aktivitou – kazuistika*. *Soudní lékařství*, 2016, roč. 61, č. 1, s. 2-4.

Digitalizované knihy a odborné časopisy

1. ALVAZZI DEL FRATE, Anna, LEBRUN, Emile, PONTI, Christina. Has the firearms protocol helped reduced armed violence? *Rivista di Studi e Ricerche sulla criminalità organizzata* [online], 2021, roč. 7, č. 2, s. 5-29 [cit. 10. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.54103/cross-16847>.
2. CREDLAND, Arthur. *The Crossbow and the Bow in Modern Warfare. Arms & Armour* [online], 2013, roč. 7, č. 1, s. 53-103 [cit. 18. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1179/174161210X12652009773492>.
3. KARGER, Bernd a kol. *Crossbow homicides. International Journal of Legal Medicine* [online], 2004, roč. 118, č. 6, s. 332-336 [cit. 18. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s00414-004-0474-z>.
4. KIRST, Niels. Firearms Regulation in the European Union: Striking a Delicate Balance between Single Market and Security. *Fordham international law journal* [online], 2020, roč. 43, č. 4, s. 855-900 [cit. 2. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/frdint43&i=871>.
5. KRÜSSELMANN, Katharina, AARTEN, Pauline, LIEM, Marieke. Firearms and violence in Europe-A systematic review. *Plos one* [online], 2021, s. 1-12 [cit. 30. října 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0248955>.
6. KUKLOVÁ, Tereza. Právo na zbraň: symbol, výkřik do tmy, nebo možné nebezpečí? *Bulletin lidských práv* [online], 2021, roč. 8, č. 8, s. 30-31 [cit. 27. října 2023]. Dostupné z: https://www.centrumlidskaprava.cz/sites/default/files/attachement/bulletin/Bulletin%20%C5%99%C3%ADjen%202021_WEB.pdf.

7. NOVOTNÝ, Jiří. Je normotvorba Unie na úseku střelných zbraní vedlejším projevem (státního) protekcionismu? *Forenzní vědy, právo, kriminalistika* [online], 2019, roč. 4, č. 1, s. 79-86 [cit. 2. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.vsfs.cz/periodika/forezni-vedy-2019-1.pdf>.
8. NWADIKE, Frances. The CJEU Holds that EU Legislation to Tighten Gun Control is Lawful. *European Journal of Risk Regulation* [online], 2020, roč. 11, č. 1, s. 177-182 [cit. 7. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/err.2019.74>.
9. TITZ, Karel. *Ohlasy husitského válečnictví v Evropě*. Praha: Československý vědecký ústav vojenský, 1922, 88 s. Dostupné z: databáze digitální studovny Ministerstva obrany ČR.

Rozhodnutí a stanoviska soudů a jiných orgánů veřejné moci

1. Odpověď Policejního prezidia České republiky na žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 13. prosince 2023, č. j. PPR-55466-3/ČJ-2023-990810 (Příloha č. 1).
2. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. dubna 2013, sp. zn. 30 A 25/2012-59.
3. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. března 2013, sp. zn. 7 Ca 233/2009-44.
4. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. února 2017, sp. zn. 3 As 87/2016-33.
5. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2016, sp. zn. 6 As 53/2016-48.
6. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2019, sp. zn. 9 As 412/2018-33.
7. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. listopadu 2016, sp. zn. 5 As 83/2016-32.
8. Stanovisko Ministerstva financí k senátnímu návrhu ústavního zákona, kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (sněmovní tisk č. 895), č. j. 18629/2020/7101-3.
9. Stanovisko Ministerstva spravedlnosti k senátnímu návrhu ústavního zákona, kterým se mění Listina základních práv a svobod, ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. (sněmovní tisk č. 895), č.j. MSP-272/2020-LO-SP/2.
10. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2013, sp. zn. 11 Tdo 1282/2012-60.
11. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2014, sp. zn. 6 Tdo 1291/2014-31.
12. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. 3 Tdo 1312/2012 (č. 39/2013 Sb. rozh.).
13. Usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. IV. ÚS 951/17.

Právní předpisy a související dokumenty

1. Důvodová zpráva k ústavnímu zákonu č.295/2021 Sb., obecná část, str. 2.
2. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023].
3. Důvodová zpráva k zákonu č.14/2021 Sb., obecná část, str. 12.
4. Listina základních práv a svobod, vyhlášená jako součást ústavního pořádku České republiky usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
5. Nařízení vlády č. 219/2017 Sb., o znehodnocování některých zbraní a střeliva, zhotovování řezů zbraní a střeliva, ničení střeliva a o minimálním obsahu dokumentace ve vztahu k delaboraci, znehodnocování, výrobě řezů a ničení munice, ve znění pozdějších předpisů.
6. NĚMECKO. Zákon ze dne 11. října 2002, Waffengesetz. Online. In: Gesetze im Internet. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/waffg_2002/BJNR397010002.html. [cit. 16. listopadu 2023].
7. POLSKO. Zákon ze dne 21. května 1999, o broni i amunicji. Online. In: Internetowy System Aktów Prawnych. Dostupné z: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19990530549>. [cit. 16. listopadu 2023].
8. Předkládací zpráva k novému zákonu o zbraních, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSCJRBT5UB/ALBSCJRC2BEV>. [cit. 20. ledna 2024].
9. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 29/2000 Sb. m. s., o přijetí Úmluvy o zákazu použití, skladování, výroby a převodu protipěchotních min a o jejich zničení.
10. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2013 Sb. m. s., o Protokolu proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi doplňujícím Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.
11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. Úř. Vest. L 179/5, 8. července 2008.

12. SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ. Zákon ze dne 15. května 1987, Crossbows Act 1987. Online. In: legislation.gov.uk. Dostupné z: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1987/32/introduction>. [cit. 18. listopadu 2023].
13. Vládní návrh zákona o zbraních a střelivu, sněmovní tisk č. 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 22. listopadu 2023].
14. Vyhláška č. 221/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.
15. Vyhláška č. 493/2002 Sb., Vyhláška o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice, ve znění pozdějších předpisů.
16. Vyhláška č. 61/1974 Sb., o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní.
17. Zákon č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů.
18. Zákon č. 14/2021 Sb., o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
19. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
20. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
21. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA), sněmovní tisk 465/0 [online]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=9&CT=465&CT1=0>. [cit. 20. ledna 2024].

Internetové stránky a ucelené dokumenty publikované na internetu

1. BARTOŠEK, Jan. *Ozbrojení civilisté a budoucí bezpečnostní krize* [online]. czdefence.cz, 2. května 2022 [cit. 25. října 2023]. Dostupné z: <https://www.czdefence.cz/clanek/ozbrojeni-civiliste-a-budouci-bezpecnostni-krize>.
2. BAUEROVÁ, Veronika. *Neurčité právní pojmy aneb trochu o umění právní interpretace a aplikace (argumentace)* [online]. ustavprava.cz, 22. června 2018 [cit. 14. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.ustavprava.cz/blog/2018/06/neurcite-pravni-pojmy-aneb-trochu-o-umeni-pravni-interpretace-a-aplikace-argumentace/>.
3. BLAŽEK, Vojtěch. *Zákon o zbraních se zpřísní. „Šílené střelce“ ale nezastaví* [online]. seznamzpravy.cz, 23. prosince 2023 [cit. 25. prosince 2023]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-vrah-z-fakulty-a-dalsich-314-tisic-lidi-co-s-nimi-udela-novy-zakon-242528>.

4. BŘENKOVÁ, Anna. *Ústavní právo bránit sebe nebo jiného i se zbraní žádné nové právo nepřináší* [online]. *pravni prostor.cz*, 1. září 2021 [cit. 28. října 2023]. Dostupné z: <https://www.pavni prostor.cz/clanky/trestni-pravo/ustavni-pravo-branit-sebe-nebo-jineho-i-se-zbrani-zadne-nove-pravo-neprinasi>.
5. ČT24. *Česko jde kvůli směrnici o zbraních před evropský soud. Žalobu podá do 17. srpna* [online]. *ct24.ceskatelevize.cz*, 14. června 2017 [cit. 6. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2151750-cesko-jde-kvuli-smernici-o-zbranich-pred-evropsky-soud-zalobu-poda-do-17-srpna>.
6. DANĚK, Viktor. *Soud Evropské unie zamítl českou žalobu proti zbraňové směrnici. Podle něj není diskriminační* [online]. *irozhlas.cz*, 3. prosince 2019 [cit. 7. listopadu 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/soud-eu-soudni-dvur-evropske-unie-smernice-drzeni-zbrani_1912031046_luk.
7. *Directive (EU) 2021/555 on control of the acquisition and possession of weapons (codification)* [online]. *europesources.info*, 6. dubna 2021 [cit. 8. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.europesources.info/record/directive-eu-2021-555-on-control-of-the-acquisition-and-possession-of-weapons-codification/>.
8. European Parliamentary Research Service. *Revision of the Firearms Directive* [online]. 2017. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2017/599304/EPRS_ATAG\(2017\)599304_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2017/599304/EPRS_ATAG(2017)599304_EN.pdf).
9. GAVRINĚV, Vojtěch. *Nový zákon o zbraních se změní* [online]. *seznamzpravy.cz*, 10. ledna 2024 [cit. 11. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-kvuli-radeni-vraha-se-novy-zakon-o-zbranich-zmeni-jaka-zpriseni-prinese-243318>.
10. GAWRON, Tomáš. *Návrh nového zákona o zbraních II: podmínky získání zbrojního oprávnění* [online]. *zbrojnice.com*, 15. ledna 2019 [cit. 19. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/01/15/navrh-noveho-zakona-o-zbranich-ii-podminky-ziskani-zbrojního-opravneni/>.
11. GAWRON, Tomáš. *Návrh nového zákona o zbraních III: nabytí zbraní a nakládání s nimi* [online]. *zbrojnice.com*, 16. ledna 2019 [cit. 25. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/01/16/navrh-noveho-zakona-o-zbranich-iii-nabyvani-zbrani-a-nakladani-s-nimi/>.
12. GAWRON, Tomáš. *Ozbrojená veřejnost a ochrana měkkých cílů V: Změny zbraňové legislativy* [online]. *zbrojnice.com*, 1. ledna 2024 [cit. 10. ledna 2024]. Dostupné z:

<https://zbrojnice.com/2024/01/01/ozbrojena-verejnost-a-ochrana-mekkych-cilu-v-zmeny-zbranove-legislativy/>.

13. GAWRON, Tomáš. *Unikátní české výročí: 600 let civilního držení palných zbraní* [online]. zbrojnice.com, 1. ledna 2021 [cit. 20. října 2023]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2021/01/01/unikatni-ceske-vyroci-600-let-civilniho-drzeni-palnych-zbrani/>.

14. GAWRON, Tomáš. *Zbraňové statistiky 2023: Růst počtu držitelů zbrojních průkazů zpomalil, setrvalý nárůst registrovaných zbraní* [online]. zbrojnice.com, 8. ledna 2024 [cit. 23. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2024/01/08/zbranove-statistiky-2023-rust-poctu-drzitelu-zbrojnich-prukazu-zpomalil-setrvaly-narust-registrovanых-zbrani/>.

15. GAWRON, Tomáš. *Zvýšení bezpečnostních aspektů v návrhu nového zákona o zbraních* [online]. epravo.cz, 20. března 2020 [cit. 22. ledna 2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zvyseni-bezpecnostnich-aspektu-v-navrhu-noveho-zakona-o-zbranich-110798.html?mail>.

16. GLOGAR, Martin. *Novela zákona o zbraních* [online]. pravni prostor.cz, 2. února. 2021 [cit. 6. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.pravni-prostor.cz/zmeny-v-legislative/vyslo-ve-sbirce-zakonu/novela-zakona-o-zbranich2>.

17. HARLAN, Chico, BAUEROVA, Ladka. *What if gun owners had to pass a test? Czech Republic offers an answer* [online]. washingtonpost.com, 25. listopadu 2022 [cit. 27. října 2023]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/world/2022/11/25/gun-rights-test-czech-republic>.

18. HIRSCHOVÁ, Denisa. *Nové ústavní právo bránit se zbraní* [online]. epravo.cz, 1. října 2021 [cit. 28. října 2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/nove-ustavni-pravo-branit-se-zbrani-113652.html>.

19. HRBÁČEK, Jan. *Bez papírového „zbrojáku“. Zásadní novela zákona o zbraních finišuje* [online]. ceska-justice.cz, 24. října 2022 [cit. 26. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2022/10/bez-papiroveho-zbrojaku-zasadni-novela-zakona-o-zbranich-finisuje/>.

20. JANOUŠEK, Artur. *Nejde jen o psychotesty. Kolem nových pravidel pro držitele zbrojního průkazu je nejasností víc* [online]. irozhlas.cz, 8. ledna 2024 [cit. 10. ledna 2024]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/zbrojni-prukaz-strelba-filozoficka-fakulta-zakon-poslanci-snemovna_2401080500_vik.

21. KIMBALL, Daryl. *The Arms Trade Treaty At a Glance* [online]. armscontrol.org, srpen 2017 [cit. 11. listopadu 2023]. Dostupné z: https://www.armscontrol.org/factsheets/arms_trade_treaty.
22. LATISLAV, Radek. *Za mřížemi vyrábějí zbraně, kudlu si vězni vybrousí o dlaždici* [online]. idnes.cz, 20. října 2015 [cit. 15. listopadu 2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/vezni-v-pardubicich-si-vyrabeji-nebezpecne-zbrane.A151019_162939_pardubice-zpravy_msv.
23. *Mačetu či vrhací hvězdicí si u stánku může koupit i dítě* [online]. ct24.ceskatelevize.cz, 4. srpna 2013 [cit. 16. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/macetu-ci-vrhaci-hvezdici-si-u-stanku-muze-koupit-i-dite-312269>.
24. *Ministerstvo vnitra dokončilo návrh nového zákona o zbraních* [online]. advokatnidenik.cz, 11. února 2020 [cit. 3. ledna 2024]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/02/11/ministerstvo-vnitra-dokoncilo-navrh-noveho-zakona-o-zbranich/>.
25. Ministerstvo vnitra. *Koupě a vlastnictví paralyzérů nebo pepřového spreje* [online]. portal.gov.cz, [cit. 22. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/rozcestniky/RZC-85>.
26. Ministerstvo vnitra. *Ministerstvo vnitra připravilo změny zbraňové legislativy* [online]. mvcr.cz, [cit. 25. října 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-pripravilo-zmeny-zbranove-legislativy>.
27. Ministerstvo vnitra. *Nakládání s mechanickými zbraněmi od 30. ledna 2021* [online]. Praha: odbor bezpečnostní politiky, 2021. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/stanovisko-obp-nakladani-s-mechanickymi-zbranemi-od-30-ledna-2021.aspx>.
28. MORRIS, Seren. *When did the UK ban guns and what are the laws on gun ownership?* [online]. standard.co.uk, 29. března 2023 [cit. 1. února 2024]. Dostupné z: <https://www.standard.co.uk/news/uk/uk-ban-hand-guns-laws-rules-ownership-b1070718.html>.
29. NOVÁKOVÁ, Lucie. *ČR podá žalobu proti směrnici EU o zbraních* [online]. mvcr.cz, [cit. 6. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22075645&docType=ART>.
30. Psychiatrická společnost. *Stanovisko Psychiatrické společnosti ČLS JEP k možnostem kontroly zdravotního stavu žadatelů/držitelů zbrojního průkazu v rámci aktuálně platného zákona 229/2016 sb.* [online]. Praha: 2024. Dostupné z:

https://www.ceskapsychiatrie.cz/images/2024/2024_01_11_stanovisko_PS_zbrojni_prukozy.pdf.

31. Rada Evropské unie. *EU posiluje kontrolu nabyvání a držení palných zbraní* [online]. consilium.europa.eu, 25. dubna 2017 [cit. 30. října 2023]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/04/25/control-acquisition-possession-weapons/>.
32. *Selling, buying and carrying knives and weapons* [online]. gov.uk, [cit. 16. listopadu 2023]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/buying-carrying-knives>.
33. SENKOVÁ, Zita, TÁBORSKÁ, Kateřina. *Expertka na legislativu držení zbraní: Mluví se o tom, že je u nás snadné pořídit si zbraň. Není to pravda* [online]. dvojka.rozhlas.cz, 23. ledna 2024 [cit. 1. února 2024]. Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/expertka-na-legislativu-drzeni-zbrani-mluvi-se-o-tom-ze-je-u-nas-snadne-poridit-9158941>.
34. SVORNÍK, Petr. *Politici otáčejí, u zbraní zvaží psychotesty* [online]. novinky.cz, 29. prosince 2023 [cit. 29. prosince 2023]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-politici-otaceji-u-zbrani-zvazi-psychotesty-40455604>.
35. ŠTĚPÁN, Vojtěch, HEJDUK, Matěj. *Vnitro připravuje psychotesty pro majitele zbraní. Nic nevyřeší, protestují poslanci* [online]. aktualne.cz, 8. ledna 2024 [cit. 11. ledna 2024]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/psychotesty-zbrane/r~d1e1f21ead9811ee8d680cc47ab5f122/>.
36. United Nations Office on Drugs and Crime. *The Firearms Protocol and the Arms Trade Treaty: Divergence or Complementarity? Issue Paper* [online]. Vienna: English, Publishing and Library Section, United Nations Office at Vienna, 2016, 16 s. Dostupné z: <https://www.unodc.org/documents/firearms-protocol/SynergiesPaper.pdf>.
37. VÁLOVÁ, Irena. *Občané spustili petici proti zbraňové směrnici i zákazu prostředků sebeobrany* [online]. ceska-justice.cz, 23. ledna 2018 [cit. 28. října 2023]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2018/01/obcane-spustili-petici-zbranove-smernici-i-zakazu-prostredku-sebeobrany>.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Odpověď Policejního prezidia České republiky na žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ze dne 13. prosince 2023, č. j. PPR-55466-3/ČJ-2023-990810.

Příloha č. 1:

Pomáhat a chránit

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor komunikace a vnějších vztahů
Oddělení tisku

Č. j. PPR-55466-3/ČJ-2023-990810

PCR99ETRpo43284363

Praha 13. prosince 2023
Počet listů: 2

Vážený pan
Dominik Lulek
Engelmüllerova 3032/8
702 00 Ostrava
Datová schránka: qrgmnci

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – odpověď

— Dne 29. 11. 2023 byla Policejnímu prezidiu České republiky doručena žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen: „zákon č. 106/1999 Sb.“), ve které se domáháte následujících informací:

- "1. Kolik je aktuálně platných výjimek pro nabytí, držení a nošení zbraně kategorie A dle § 9 a násl. zákona č. 119/2002 Sb., zákon o zbraních, ve znění pozdějších předpisů?
2. Jaký je aktuální počet legálně držených střelných zbraní celkově?
3. Kolik je aktuálně platných zbrojních průkazů?"

Policie České republiky jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. Vaši žádost posoudila a sděluje následující:

Nejprve je třeba uvést, že z dotazu není zcela patrné, zda se otázky v bodech č. 1 a 2 týkají pouze držitelů zbrojního průkazu a zda počet legálně držených zbraní je včetně zbraní kategorie C-I, podléhajících ohlášení. Z uvedeného důvodu povinný subjekt v odpovědi uvádí také údaje k držitelům zbrojní licence a zbraně kategorie C-I. Údaje jsou aktuální ke dni 31. října 2023.

Ad 1.

Aktuálně je u držitelů zbrojního průkazu registrováno 820 zbraní kategorie A, ke kterým byla udělena platná výjimka pro zbraň kategorie A, ve smyslu § 9 odst. 2 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů. V případě držitelů zbrojní licence se jedná o 1371 registrovaných zbraní kategorie A, ke kterým byla udělena platná výjimka pro zbraň kategorie A.

Strojnická 27
170 89 Praha 7

www.policie.cz

Tel.: +420 974 834 233
Email: pp.tisk@pcr.cz

Ad 2.

Počet zbraní kategorie A, A-I, B a C registrovaných u držitelů zbrojního průkazu je 1 006 929 zbraní. Počet zbraní kategorie C-I ohlášených fyzickými osobami je 13 961 zbraní. V případě držitelů zbrojní licence se jedná o 26 977 registrovaných zbraní kategorie A, A-I, B a C. Počet zbraní kategorie C-I ohlášených držiteli zbrojní licence, včetně právnických osob bez zbrojní licence je 417 zbraní.

Ad 3.

Počet držitelů zbrojního průkazu je aktuálně 316 144.

plk. Mgr. Jozef Bocán
vedoucí odboru
/schváleno elektronicky/

PhDr. Ondřej Moravčík
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Důvod podepsání:
Z rozkazu
Čas podepsání:
14.12.2023 11:08:24

2

Shrnutí (abstrakt)

Diplomová práce se zabývá problematikou právní úpravy nabývání zbraní a střeliva civilními osobami v České republice. Jejím cílem je analyzovat dosavadní právní úpravu v této oblasti, kriticky ji zhodnotit, poukázat na její nedostatky a následně ji komparovat s nově připravovanou legislativou za účelem navržení jejího zlepšení. Těžištěm práce jsou tak problematické otázky právní úpravy pojmu „zbraň“, institutu zbrojního průkazu, resp. zbrojního oprávnění a jednotlivých podmínek pro jejich vydání a držení.

Abstract

The thesis deals with the issue of the legal regulation of the acquisition of weapons and ammunition by civilians in the Czech Republic. Its goal is to analyze the current legislation in this area, critically evaluate it, point out its shortcomings and then compare it with the newly prepared legislation in order to propose its improvement. The focus of the work is thus the problematic issues of the legal regulation of the term „weapon“, the institute of firearms license, firearms authorization and individual conditions for their issuance and possession.

Seznam klíčových slov

Zbraně a střelivo, střelné zbraně, chladné zbraně, právní úprava, zákon o zbraních, návrh zákona o zbraních a střelivu, regulace, zbrojní průkaz, zbrojní oprávnění, kategorie zbraní, nabývání zbraní civilními osobami, bezpečnost, veřejný pořádek, podmínky nabývání zbraní a střeliva, regulované zbraně a střelivo, správní právo, zdravotní způsobilost, zbraňová směrnice.

Keywords

Weapons and ammunition, firearms, cold weapons, legal regulation, Firearms Act, draft Firearms and Ammunition Act, regulation, firearms license, firearms authorization, categories of weapons, acquisition of weapons by civilians, security, public order, conditions for acquiring weapons and ammunition, regulated weapons and ammunition, administrative law, medical fitness, Firearms Directive.